VERSLAG d.d. 31 maart 2021 van de digitale vergadering van de commissie Bestuur, Economie en Middelen van de provincie Utrecht

Voorzitter: ir. M. de Widt

Namens het college van GS: drs. H.G.J. Bruins Slot, drs. R.C.L. Strijk en R.G.H. van Muilekom;

Woordvoerders: A.C. Boelhouwer (GroenLinks), mr. B.M.H. de Brey MBA (VVD), R.G.J. Dercksen (PVV), ing. L.C. van den Dikkenberg (SGP), drs. E.H.R. Dinklo (JA21), M.J. de Droog MSc RA (D66), M.E.J. Eggermont (SP), R. Emmen (JA21), mr. N.M. Groen (GroenLinks), N. de Haan-Mourik (ChristenUnie), W.M.M. Hoek (50PLUS), M. Jager (PvdD), V.C. Janssen (VVD), dr. A.R.S. Karatas (GroenLinks), drs. A.H.L. Kocken (VVD), M. Lejeune-Koster (PvdA), drs. J.H. van Oort (ChristenUnie), Y.G. Potjer (JA21), W. Ubaghs (PVV), L.E. Veen (D66), L.M. Welschen-van der Hoek (CDA) en C. Westerlaken (CDA);

Van ambtelijke zijde aanwezig:
Drs. J. Dorst (griffier), E. IJsbrandij, en R. Schotsman (verslag, Notuleerservice Nederland)

1 Opening en algemeen

1.1 Opening

De voorzitter, mevrouw De Widt, opent de vergadering om 9.00 uur en heet de Statenleden, Commissieleden, de gedeputeerden, medewerkers van de ambtelijke organisatie en de gasten welkom.
De voorzitter verzoekt de leden in de chat aan te geven als ze het woord willen.

1.2 Vaststelling agenda

De voorzitter deelt mee dat de agenda vol is dat er daarom in de avond extra tijd is gereserveerd. Het ochtenddeel zal uiterlijk tot 13.00 uur duren. Tijdens het ochtenddeel zullen de algemene punten en drie Statenvoorstellen worden behandeld. Het avonddeel begint om 19.30 en dan zal een Statenvoorstel en een opgewaardeerde Statenbrief worden besproken.
In de Statenbrief gevolgen Coronavirus voor de provinciale organisatie werd een lijst aangekondigd met de gevolgen voor de lange termijnagenda. Deze lijst wordt vanmiddag verwacht en het is kort dag om dit onderwerp dan vandaag nog ordentelijk te kunnen bespreken. Dit, temeer, omdat het een omvangrijk document is. De voorzitter stelt voor om vanavond, na de behandeling van agendapunt 2.5 de commissie te schorsen en op 7 april vanaf 19.30 uur te hervatten om de lijst als agendapunt 2.6 te bespreken. Zo hebben de leden de gelegenheid om zich voor te bereiden.
De leden stemmen hier mee in.

De voorzitter deelt mee dat de agenda is vastgesteld.

1.3 Mededelingen

De voorzitter deelt mee dat er twee mededelingen zijn.

De heer De Brey deelt mee dat met het vaststellen van de agenda een brief over een verhoging van de taakstelling voor kennisgeving is aangenomen. In de gemeente Utrechtse Heuvelrug staat een groot asielzoekerscentrum. Spreker heeft van de gemeente begrepen dat er wordt gezocht naar een oplossing om een knip aan te brengen tussen enerzijds een vergroting van het aantal asielzoekers en anderzijds de vraag of er dan minder statushouders gehuisvest kunnen worden. Het leek spreker goed deze vraag met de Staten te delen. Gedeputeerde Van Muilekom wordt gevraagd hier op in te gaan.
Gedeputeerde Van Muilekom licht toe dat burgemeester Naafs deze vraag inderdaad heeft gesteld aan de provinciale regietafel. Bij de provinciale regietafel zijn partijen bezig om meer opvangplekken voor asielzoekers te realiseren. Tegelijkertijd ligt er ook een verdubbelde taakstelling voor elke gemeente. Dat is een pittige opgave en het college heeft hier al een brief richting het Rijk over geschreven met de boodschap dat hier iets extra's voor nodig is. Burgemeester Naafs heeft aangegeven dat er in het asielzoekerscentrum wel ruimte is om meer plekken te bieden voor asielzoekers maar vraagt ook of dan de taakstelling op het gebied van de huisvesting van statushouders verminderd kan worden. De commissaris van de Koning heeft dit punt deze week nogmaals bij het Rijk aan de orde gesteld. Het antwoord was dat dat prima gedaan kan worden maar dat dat niet op het Rijksconto geschreven kan worden en dat het binnen de provincie opgelost moet worden. Deze week is er weer een provinciale regietafel, dat is een kopgroep met trekkers vanuit de gemeente Amersfoort en Utrecht. In het tweede deel van april is op basis van de inventarisatie die nu loopt bij alle gemeenten een overleg met alle burgemeesters en alle wethouders Wonen en Integratie om te kijken hoe hier mee om te gaan en wat er binnen de provincie gedaan kan worden. Heel veel gemeenten hebben moeite om de verdubbelde taakstelling huisvesting statushouders in te vullen. Het is dan ook niet eenvoudig om de taakstelling van de gemeente Utrechtse Heuvelrug erbij te doen. Er wordt geprobeerd om naar een pragmatische oplossing te zoeken en er wordt aan gedacht om het op het provinciale conto te schrijven.
Mevrouw Boelhouwer vindt het fijn dat de gedeputeerde dit punt gaat bespreken maar wil wel waken voor een al te pragmatische benadering. Er veel geleerd van het huisvesten van grotere groepen in de vorige periode. Veel mensen die opgevangen zijn in een asielzoekerscentrum bouwen een band op met de mensen van de gemeenschap. Er dient dan ook voorzichtig omgegaan te worden met het al te gemakkelijk schuiven van mensen. Spreker hoop dat dat ook besproken zal worden. Het niet om aantallen maar om mensen.
Gedeputeerde Van Muilekom geeft aan dat wat mevrouw Boelhouwer zei; een plek geven daar waar ze tijdens de asielprocedure zijn geweest, ook de bedoeling is.

Gedeputeerde Van Muilekom verwijst voor zijn tweede mededeling naar de Statenbrief Circulaire Samenleving. De provincie is bezig om de circulaire samenleving goed invulling te geven en de gedeputeerde zal morgen de [1]citydeal Circulair en conceptueel bouwen ondertekenen om goed aangesloten te zijn in het landelijke netwerk. Deze maand zal ook een kopgroep geïnstalleerd worden voor een convenant duurzaam bouwen. De

[1] De gedeputeerde heeft na de vergadering aan de griffie laten weten dat de citydeal Circulair en conceptueel bouwen op donderdag 8 april zal worden ondertekend.

gedeputeerde heeft de regie een beetje naar de provincie toegetrokken. In de kopgroep zullen een kleine en een grote gemeente plaatsnemen en de gedeputeerde wil daar graag ook een coöperatie en projectontwikkelaar aan toevoegen omdat een convenant samen met marktpartijen opgezet dient te worden.

1.4 Rondvraag

Mevrouw Veen geeft aan vorig weekend druk bezig te zijn geweest om een grote regenboogvlag aan het Provinciehuis te laten plaatsen ter ere van 20 jaar homohuwelijk in Nederland. Deze mijlpaal dient groots gevierd te worden omdat dat betekent dat in Nederland iedereen mag trouwen met de persoon van wie hij of zij houdt en dat is mooi en belangrijk. Spreker heeft van de gedeputeerde begrepen dat dit niet mogelijk is omdat hier waarschijnlijk veiligheidsproblemen aan verbonden zijn. Spreker betreurt het dat dit niet met zekerheid gezegd kan worden. Als het duidelijk zou zijn dat dit veiligheidsproblemen oplevert, dan moet de vlag natuurlijk niet opgehangen worden. Omdat dit niet zeker is, is de teleurstelling nog groter. De gedeputeerde wordt verzocht in elk geval wel de regenboogvlag te hijsen en hij wordt uitgenodigd tot creatief denken. Zo is er een grote regenboogvlag en op de 16e verdieping is er een groot raam beschikbaar of zou er iets anders moois gedaan kunnen worden.
Gedeputeerde Van Muilekom licht toe dat hij na het telefoontje van mevrouw Veen heeft geprobeerd dit voor elkaar te krijgen. Het betreft, blijkt na contact met de gemeente en het COC, een vlag te zijn waarvan de kwaliteit onduidelijk. De vlag is overigens ook nog niet boven tafel gekomen. Als je een vlag van 15 bij 25 meter op het Provinciehuis gaat hangen, wil je niet dat deze scheurt en op de A27 of de A28 dwarrelt. De provincie is in gesprek met het COC om half mei actiefs iets te gaan doen op de dag tegen homogeweld. Dit liep al voordat mevrouw Veen haar vraag over de vlag stelde en het COC heeft aan de provincie gevraagd om hier aandacht aan te besteden. De provincie zal in elk geval ook aandacht besteden aan 20 jaar homohuwelijk. Aan de buitenkant van het Provinciehuis iets ophangen is echter technisch niet uitvoerbaar.
De gedeputeerde is bezig met een motie om verder invulling te geven aan de regenboogprovincie. Dit gebeurt in samenwerking met Utrecht en Amersfoort. De gedeputeerde wil deze steden een voortrekkersrol in de richting van de andere, kleinere gemeenten in de provincie waar soms nog te weinig kennis, deskundigheid en power is om hier goed invulling aan te geven.
Mevrouw Veen vraagt of het wel mogelijk is om de regenboogvlag te hijsen aan de vlaggenstok voor het Provinciehuis.
Gedeputeerde Van Muilekom geeft aan deze vraag te zullen neerleggen bij de organisatie. De gedeputeerde zal onderzoeken of dit idee van mevrouw Veen wel mogelijk is.

1.5 Vaststellen verslagen commissie Bestuur, Economie en Middelen

De voorzitter stelt vast dat er geen vragen of opmerkingen zijn over de verslagen van 10 en 17 februari en van 3 maart. De verslagen worden vastgesteld. De voorzitter dankt de notulist voor de enorme arbeid.

1.6 Termijnagenda en lijst moties

De heer De Brey licht toe dat op de termijnagenda een werkbezoek aan de Internationales school staat gepland, als het weer mogelijk is. De Staten hebben hier gisteren een tussentijds bericht over gekregen van gedeputeerde Strijk. Het zal geagendeerd worden op 26 mei en het zal dan met name gaan over inhoud en vorm die recht doen aan de motie die is ingediend. Tussentijds is er een krantenbericht verschenen waarin staat dat de oplevering van de huidige Internationale school is vertraagd. Hier wordt in de Statenbrief niet op ingegaan. Spreker vraagt of de gedeputeerde voor 26 een reactie wil geven op de vertraging en de plannen voor de toekomst.
De voorzitter geeft aan dat deze tip aan de gedeputeerde zal worden meegegeven en dat hem zal worden gevraagd in de richting van het bezoek hier rekening mee te houden.

1.7 Ingekomen stukken BEM

De voorzitter licht toe dat de vragen van GroenLinks naar aanleiding van de brief over de recreatieparken zijn beantwoord.
De heer Janssen verwijst naar de brief, de vragen en de beantwoording en meent dat het goed is dat er wordt gekeken naar situaties waar mensen op straat dreigen te komen te staan door handhaving op recreatieparken en dat er wordt gekeken naar reële mogelijkheden om elders huisvesting te vinden.
Het college heeft ook antwoord gegeven op de vraag hoe het staat met de beleidsontwikkeling op dit punt. Er zou een aantal pilots plaatsvinden. Spreker merkt op dat het tempo wat de fractie betreft wel wat omhoog kan. Het betreft urgente situaties waar wat de VVD betreft wat meer aandacht voor zou mogen zijn.
De voorzitter dankt de heer Janssen voor deze waarschuwing waar nota van genomen is.

2 Ter bespreking

De voorzitter deelt mee dat de Statenvoorstellen in twee termijnen worden besproken. Er worden geen spreektijden aangehouden maar de voorzitter rekent wel op de redelijkheid van de leden. Er zal een alfabetische volgorde worden aangehouden voor de sprekers. Er is geloot en de SP mag beginnen en de PVV eindigt de rij. Deze volgorde zal bij elk Statenvoorstel gehanteerd worden.

2.1 SV Beleidskader sport en bewegen 2021-2025 Sport en bewegen geeft nieuwe energie

De voorzitter licht toe dat de behandeling van dit Statenvoorstel al eerder was gepland maar dat het niet in de volle agenda paste. De behandeling is daarom naar vandaag doorgeschoven. Hert voorgestelde beleidskader is een invulling van een ambitie uit het coalitieakkoord en is gebaseerd op de input van de Staten uit de informatiesessie van september 2020.

De heer Eggermont geeft aan het beleidskader te hebben gelezen. Het is een onderdeel van het coalitieakkoord en spreker begrijpt daarom dat er 0,7 fte bijkomt. De fractie heeft de brieven uit de gemeente de Stichtse Vecht gezien en snapt het antwoord vanuit GS. De fractie ziet het risico van gemeenten die gaan bezuinigen op buitensport en spelen. Spreker vraagt hoe het nieuwe beleid ingevuld gaat worden. Er staat in de stukken dat het

aanvullend moet zijn maar veel meer staat er niet. Gevraagd wordt wat er gebeurt als gemeenten op sport gaan bezuinigen, of de provincie dan nog steeds gaat aanvullen en hoe voorkomen wordt dat dit beleid het financiële probleem van gemeenten oplost.

De heer Van den Dikkenberg licht toe dat dit beleidskader wordt besproken omdat er in het coalitieakkoord staat dat er een provinciaal sportakkoord gemaakt gaat worden. Dat er geen urgentie is voor deze uitbreiding van de provinciale taken, er gaat namelijk iets gedaan worden wat de provincie niet zou moeten doen, blijkt uit het gegeven dat de eerste maanden is gewerkt aan het duiden van de provinciale rol. In alles is voorzien en spreker vraagt wat de provincie dan nog moet gaan doen. De ambities die voorliggen getuigen van de overbodigheid van dit beleidskader omdat alles wat genoemd wordt al onder een andere programma wordt opgepakt of opgepakt kan worden. Een voorbeeld is sport in de buitenruimte. Spreker meent dat dit primair aan gemeenten is en dat dit bij uitstek iets is om uit de coronamiddelen te dekken. Dit, omdat te zien is dat extra sportgelegenheid nodig is in de coronatijd. De fractie heeft al eerder benoemd dat dit iets is waarbij de provincie financieel zou kunnen bijtrekken maar dat dit wel bij de gemeenten moet blijven liggen. Klimaatadaptieve sportplekken hadden prima een plek kunnen krijgen in het programma Klimaatadaptatie, energiebesparing kan in het programma Energie, energie-opwek past in de RES-sen en het programma Energie. ‘Geen talent blijft onbenut’ past in de Sociale Agenda en fietsprojecten passen in het programma Fiets. Alles is al belegd en dat is ook bij herhaling in het programma terug te lezen. De fractie meent dat een beleidskader Sport een overbodige luxe is, dit zeker in verhouding met de extra middelen die hier voor gereserveerd worden. Dat het college gaat wezenlijke gezondheidsvraagstukken uit de weg gaat als het gaat om de kerntaak ruimtelijke ordening en dan komt met een ‘sporten is gezond’- zoet-houdt-stuk is wat de fractie betreft slecht met elkaar te rijmen. De fractie zal gezien deze argumenten dan ook tegen het beleidskader stemmen.

De heer De Brey dankt de gedeputeerde omdat de fractie eerder heeft gevraagd het provinciale beleid op dit gebied van de provincies Gelderland en Brabant op te vragen omdat dit als best practices werd opgevoerd. De fractie heeft dit ontvangen en bestudeerd en is nog niet overtuigd van de provinciale kerntaak in dit geheel. Er ligt op dit gebied al veel bij de gemeenten en dat gaat goed. Aan de andere kant zou er hier en daar wel wat in de openbare ruimte kunnen en spreker vraagt, als hier dan toch op wordt ingezet, waarom dit niet in de Omgevingsvisie is gedaan. Er wordt nu toch weer voor een heel sectorale benadering gekozen.
Een tweede zorg van de fractie is dat het om een aanzienlijk bedrag gaat en de fractie zou dit graag integraal willen afwegen tegen andere prioriteiten van de provincie. Het ligt dan ook meer voor de hand om de financiële keuze neer te leggen bij de behandeling van de Kadernota.
250.000 euro voor uitbreiding van de fte’s is naar de mening van de fractie vrij veel. Voor dit bedrag krijg je anderhalve fte en gevraagd wordt of dit een typefout is of dat het een heel duurbetaalde medewerker betreft die wordt aangetrokken.
Het is de fractie opgevallen dat er stevig wordt ingezet op openbare ruimte en inclusiviteit maar dat indicatoren met betrekking tot wat de provincie de komende jaren wil bereiken

ontbreken in het stuk. Er zou niet gedacht moeten worden aan een indicator als hoeveel netwerksessies er met gemeenten worden gehouden maar bijvoorbeeld hoeveel meer inclusiviteit het oplevert in de zin van hoeveel meer gehandicapten of mensen uit achtergestelde groepen bereikt worden. Andere indicatoren kunnen zijn hoeveel meer er in de openbare ruimte wordt gesport of hoeveel meer intergemeentelijke fietsroutes en komen.

De voorzitter deelt mee dat 50PLUS geen woordvoering heeft op dit punt.

Mevrouw Welschen geeft aan te zijn getriggerd door de opmerking in het stuk dat geen talent verloren moet gaan en dat iedereen wordt geboren met talent en het vermogen iets goed te doen. Spreker meent dat dat een mooie leidraad voor dit stuk is. Sport verbindt, is gezond en zorgt voor ontmoetingen en als de provincie hier een rol in kan spelen dan moet de provincie die rol ook pakken.
Het beleidskader rust op drie pijlers, buiten, duurzaam en inclusief. In relatie tot duurzame sport worden blauw-groene sportparken genoemd en een bedrag van 200.000 euro voor drie jaar en spreker vraagt wat je met dat bedrag zou kunnen doen en hoeveel clubs daarmee geholpen kunnen worden.
Spreker meent dat het, vooral bij inclusieve sport, goed is dat het overkoepelend is omdat gemeenten dit vaak zelf niet zelf alleen kunnen regelen.

Mevrouw De Haan geeft aan dat er een mooi beleidskader voorligt. Spreker herkent dat dit primair een gemeentelijke taak is, in combinatie met de landelijke overheid, maar de provincie kan wel meerwaarde bieden door op provinciaal niveau, samen met gemeenten invulling te geven.
Spreker mist de kapstokken als het landelijke Sportakkoord en het provincieakkoord. Deze geven inzicht in wat er op de provinciale tafel gedaan zou kunnen worden en wat gemeenten zouden kunnen betekenen. Gevraagd wordt waarom deze twee akkoorden niet in het stuk zijn benoemd. De fractie vindt de ambities die de provincie heeft gekozen goede ambities. De cross overs met het al bestaande beleid en te ontwikkelen beleid op het gebied van duurzaamheid, de fiets en gezondheid bieden meerwaarde omdat er zo gekoppeld kan worden.
De fractie ziet de waarde van gezondheid en bewegen en de waarde voor de leefbaarheid en het ontmoeten en verbinden en de provincie zou hier in mee kunnen duwen, samen met de gemeenten. De provincie moet wel oppassen dat het geen gaten gaat vullen waar gemeenten bezuinigen. De fractie zou met betrekking tot duurzaamheid dan ook bijvoorbeeld in eerste instantie zoeken naar bovenlokale accommodaties. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan paardensport en belangrijke regionale accommodaties. De fractie meent dat gemeenten aan de lat staan en weet dat er gemeenten zijn die al ver zijn in de verduurzaming van sportaccommodaties en daardoor ontstaat het risico dat gemeenten die minder ver zijn op dit gebied beloond worden.
Spreker heeft van gemeenten terug gehoord dat er veel geld gaat zitten in de indirecte kosten en gevraagd wordt hoe ervoor gezorgd wordt dat de provinciale toegevoegde waarde het meest effectief wordt ingezet richting de sport zelf. Gevraagd wordt hoe bijvoorbeeld

het Jeugdsportfonds verder uitgepakt kan worden zodat iedereen en bekend mee is. Een Volwassensportfonds zou wat de fractie betreft ook een mogelijkheid kunnen zijn in relatie tot inclusief sporten.
Daarnaast vindt de fractie toegankelijk en bereikbaarheid belangrijk en die lijn in de derde ambitie spreekt de fractie bijzonder aan. Spreker roept op om, op basis van een inventarisatie, te zoeken naar waar er met betrekking tot de drie ambities in geïnvesteerd kan worden. Dit zou ook nog wat concreter in het stuk mogen komen te staan.
De heer Van den Dikkenberg vraagt of het gegeven dat veel middelen in het algemene deel blijven hangen niet juist een reden is om alles onder de bestaande programma's onder te brengen in plaats van een eigen lijn op te tuigen. In die programma's is bijvoorbeeld al overhead en vanuit die programma's kunnen ook de bestaande rapportagelijnen en projectleiding gebruikt worden. Zo zouden de middelen veel effectiever bij de gemeenten kunnen landen.
Mevrouw De Haan meent dat het met dit beleidskader juist de zoektocht is naar het zo effectief mogelijk inzetten van middelen. Wat de fractie betreft verdient dat meer aandacht dan dat er tot nu toe is geweest en dat mag ook wel wat kosten. Het is goed om dit op basis van een inventarisatie te doen en misschien moet er nog wat beter naar de prestatie-indicatoren gekeken worden om beter te kunnen bepalen waar de gemeenten de toegevoegde waarde van de provincie zien. Door het allemaal in andere programma's op te laten gaan raak je juist op dit thema de focus kwijt. Dit terwijl dit de afgelopen jaren een belangrijk thema bleek te zijn en dat zal de komende jaren ook zo zijn. Ook vanuit het Preventieakkoord en vanuit het Sportakkoord wordt er ook wel wat gevraagd van de provincies. Er zijn twee provincies die de afgelopen jaren niets aan de focus op sport hebben gedaan en de andere wel. Dat zegt iets over het belang dat provincies kunnen hebben op dit gebied.
De heer Van den Dikkenberg meent dat er juist niet op sport wordt gefocust. Er wordt een programma opgebouwd met dingen uit andere programma's. Als je sport belangrijk vindt, dan moet je ook echt iets doen waar de sport centraal staat waar andere programma's ondersteunend aan bij kunnen dragen. Deze keuze wordt echter juist niet gemaakt. Het op een hoop schuiven van de andere programma's wordt nu het sportbeleid van de provincie Utrecht genoemd. Wat mevrouw De Haan net schetste is een heel andere aanvliegroute dan wat er in het programma terug komt.
Mevrouw De Haan stelt dat er vanuit het landelijk Sportakkoord acht ambities worden benoemd waar provincies op aan kunnen haken. De ChristenUnie vindt juist de centrale sturing vanuit het sportkader belangrijk om dan in de koppeling met de andere programma's te kijken waar de winst te halen is.
De heer De Brey stelt dat mevrouw De Haan heeft aangegeven dat het belangrijk is dat de regionale sportaccommodaties goed bereikbaar zijn. Spreker proeft bij dit college echter dat alles met OV of de fiets moet en hoopt dat mevrouw De Haan ook oog heeft voor de bereikbaarheid met de auto. Dat betekent dat, zeker in de spits, de huidige knelpunten opgelost moeten worden.
Mevrouw De Haan geeft aan dat waar het kan, de fiets een prima vervoermiddel is. Waar dat niet kan wordt er veel gecarpoold en het is goed om daar ook op in te zetten. Spreker meent dat zij niet gaat over de keuzes die ouders op dit gebied maken om verder weg gelegen

accommodaties te bereiken. Daar waar het kan zou zo veel mogelijk ingezet moeten worden op fiets, OV, wandelen en carpoolen. Bij de sportscholen om de hoek staan de meeste auto's en dat lijkt een rare prikkel om gezondheid en bewegen te stimuleren.
De heer De Brey geeft aan dat in het stuk foto's zijn opgenomen van de rugbyclub waar zijn zonen spelen. Deze club heeft een regionale functie. Het is aardig dat mevrouw De Haan vindt dat de kinderen in de winter naar de club moeten wandelen of fietsen, maar dat is niet realistisch. Spreker hoopt dat mevrouw De Haan hier voor open staat. De auto is een belangrijk middel om vervoer te bieden. De trainingen zijn vaak tijdens de spitsuren en de knelpunten moeten dan ook aangepakt worden.
Mevrouw De Haan geeft aan dat ook niet te ontkennen. Haar kinderen volleyballen buiten de provincie en de auto is dan vaak het aangewezen middel. Dit ook omdat sportaccommodaties niet altijd goed met het OV ontsloten zijn. Waar fietsen, wandelen of OV wel gestimuleerd kan worden, moet dat ook worden gedaan. Dat wil niet zeggen dat ontkend wordt dat de auto voor regionaal sporten belangrijk is.
Met betrekking tot de financiën wordt de gedeputeerde gevraagd of er over gedacht is om een deel van de COVID-gelden als stimuleringsbijdrage te gebruiken.

Mevrouw Veen dankt de gedeputeerde voor het stuk en stelt dat sport en bewegen belangrijk is voor de fysieke en mentale gezondheid van de inwoners. De fractie is dan ook blij dat er nu een stuk ligt met aandacht voor de provinciale rol en de verbindende rol die de provincie naar de gemeenten toe kan pakken. De fractie kan zich vinden in de drie pijlers. Spreker sluit aan bij de opmerking van de heer De Brey over de indicatoren. Het zou mooi zijn als het stuk, wat vol zit met ambitie, gemonitord kan worden om te kijken wat het effect is van de provinciale inzet.
In het sportakkoord wordt gesproken over het toegankelijker maken, en gemakkelijker gebruiksklaar maken van sportroutes in de provincie en spreker vraagt zich af of er dan ook wordt gekeken naar het verlagen van snelheden op provinciale wegen om het fietsen langs provinciale wegen aantrekkelijker te maken.
Spreker vraagt of de gedeputeerde inzicht kan geven in hoe de coördinerende rol rondom sportaccommodaties eruit gaat zien. Spreker heeft begrepen dat gemeenten juist daar veel behoefte aan hebben en de gedeputeerde wordt gevraagd om alvast een tipje van de sluier op te lichten.
Er zit veel ambitie in het stuk en spreker vraagt of 2,5 fte dan wel voldoende is en wat, als dat niet het geval is, de prioritering gaat worden.
Een van de pijlers is inclusieve sport. Op pagina 15 van het stuk wordt er gesproken over mensen die 'anders' zijn; een andere seksualiteit hebben dan mensen die heteroseksueel zijn. Spreker vindt 'anders' een kwalijke term als er over inclusiviteit wordt gesproken. In de betreffende zin zou het woord 'anders' gemakkelijk weggehaald kunnen worden. Spreker vraagt of de gedeputeerde hier nog even naar wil kijken.
Spreker sluit af met een semantische vraag. De gedeputeerde wordt gevraagd of zij ervan op de hoogte is dat meer gangbare termen voor paardrijders en paardenpaden, ruiters en ruiterpaden zijn.

De heer Karatas geeft aan dat er al voorzetten zijn gedaan en dat hij zal proberen om er een aantal in te koppen en een aantal weg te koppen. De fractie is blij dat het beleidskader sport en bewegen nu voor ligt. De fractie heeft vragen gesteld over de meerwaarde van het stuk. Uit de beantwoording blijkt dat het maatschappelijk veld en de gemeenten deze meerwaarde zien en de fractie is benieuwd naar wat zij dan precies zien. De gedeputeerde wordt gevraagd haar ervaringen op dit gebied te delen en een aantal voorbeelden te geven. De fractie is nog niet helemaal tevreden over de beantwoording van de vragen over de regionale functie en verbindende rol van de provincie. Er is net gesproken over rugby dat een regionale functie heeft. De provincie heeft niet alle sporten binnen de grenzen en gevraagd wordt hoe de verbindende rol versterkt gaat worden.
Sport kent een mooie kant met verbinding en verbroedering maar ook een duistere kant met uitsluiting, seksisme, ongelijkheid en discriminatie. Spreker mist het punt van racisme in het stuk. Nu de kans zich voordoet, zou dit ook ingekopt kunnen worden. Nederland wordt te vaak opgeschrikt door racistische incidenten en wordt opeens iedereen dan een moraalridder. Dat is echter achteraf en nu is er een kans om hier vooraf iets mee te doen, maar komt dit niet in het stuk voor. Spreker ziet dit als gemiste kans en hoopt dat dit nog rechtgetrokken kan worden. Utrecht is een regenboogprovincie en spreker roept op om gelijkheid ook in de sport te verwezenlijken. Spreker vraagt waarom er bijvoorbeeld bij FC Utrecht geen vrouwenvoetbalteam is.
De heer Eggermont vraagt op welke manier dit rechtstreeks een onderdeel in het provinciale beleid moet zijn. De gemeenten staan veel dichter bij de sportclubs dan de provincie. Sport hoort een duidelijk onderdeel te zijn van de antiracisme-agenda van gemeenten maar voor spreker is nog niet duidelijk wat het provinciale beleid hier extra in zou moeten doen. Spreker vraagt of de heer Karatas bedoelt dat dit ter vervanging moet zijn van de gemeenten die dit niet doen.
De heer Karatas meent dat de openbare ruimte tientallen mogelijkheden biedt om mensen bewust te maken. Er zijn duizenden voorbeelden te bedenken om iets te doen. De gemeenten hebben aangegeven dat ze meerwaarde zien, evenals de sport en het NOC NSF. Spreker vraagt zich af wie de Staten dan zijn om te zeggen dat het geen waarde heeft. Dit geldt ook voor racisme. Er is nu een kans om hier iets mee te doen en dan moet dat ook geprobeerd worden, vanuit de verbindende rol die de provincie heeft en waar de gemeente deze rol niet heeft.
De heer De Brey meent dat ‘duizenden voorbeelden’ wellicht wat gechargeerd is. Spreker heeft de gedeputeerde echter net gevraagd om meer indicatoren aan inclusiviteit te koppelen en vraagt of de heer Karatas het daarmee eens is, of hij denkt dat het stuk daarmee aan kracht zal winnen als en aan welke indicatoren hij denkt.
De heer Karatas vindt de vraag van de VVD om dit heel concreet en specifiek te maken wel heel erg scherp. Spreker wil hier graag over blijven doordenken. In vervolgtrajecten, wanneer er over indicatoren wordt gesproken, is het goed om over discriminatie en racisme na te denken en te proberen dit heel concreet te maken omdat dit nu überhaupt niet in het provinciale beleid zit. Sport is een metafoor voor de samenleving en kan helpen om dit concreet te maken. Spreker roept dan ook op om hier inspiratie uit te putten om met andersoortig beleid over dit onderwerp door te pakken.

De heer Eggermont vraagt of de heer Karatas erkent dat het probleem van racisme bij sportclubs in eerste instantie door gemeenten moet worden opgepakt en of hij voor de provincie hierin vooral een aanjagersrol ziet of een andere rol.
De heer Karatas stelt dat gemeenten vooral naar hun eigen veld, sport en sportverenigingen kijken. De provincie heeft een regierol en een verbindende en overstijgende rol en kan zaken opschalen en goede voorbeelden uitlichten. De netwerkrol van de provincie is ook bij dit onderwerp te zien en kan zaken versterken en de goede voorbeelden die er zijn breed delen.

De voorzitter heet de heer Emmen welkom. Het is zijn eerste optreden in de commissie.

De heer Emmen dankt de gedeputeerde voor haar snelle reactie op zijn vraag. De fractie van JA21 staat achter de inhoud van de inleidende tekst van het voorstel. Sport en bewegen is erg belangrijk en misschien nog nooit zo van levensbelang geweest als nu, om een goede weerstand op te bouwen tegen ziektes als COVID-19.
Het zal niemand verbazen dat JA21 kritisch staat tegenover een voorstel waar vanuit de provincie onnodige bemoeienis wordt opgelegd op de sportsector. Spreker kan zich wat dat betreft dan ook vinden in de inbreng van de SGP en de VVD. De gedeputeerde wordt gevraagd welk probleem het Statenvoorstel oplost. Er is veel overlap met gemeentelijke taken zoals het punt van het financieel ondersteunen van kinderen van minder welvarende ouders, omdat het grootste deel van de gemeenten in de provincie Utrecht is aangesloten bij het Jeugdsportfonds. De strekking van het stuk is dat er vanuit gemeenten en het NOC NSF behoefte is aan een provinciale coördinatie. Spreker heeft contact opgenomen met het NOC NSF en deze partij heeft aangegeven dat ze het vooral belangrijk vindt dat de provincie gemeente-overstijgende taken overneemt zoals het sporten voor specifieke doelgroepen zoals mensen met een beperking, waarvan er per gemeente niet veel zijn. Er worden evenwel veel randzaken bijgehaald zoals duurzaamheid en inclusie, en dat zijn geen punten waardoor mensen meer gaan sporten. De fractie mist indicatoren die aantonen dat het gelukt is. Gevraagd wordt hoe aangetoond wordt dat inclusie na vijf jaar gelukt is, zoals D66 ook vroeg. Spreker vraagt of het aantal LGBT-ers geteld gaat worden of het aantal mensen met een beperking op sportclubs. De fractie ziet niet hoe dit tot uiting moet komen.
In een bijzin wordt genoemd dat de provincie in gesprek blijft met gemeenten over de gevolgen van de COVID-19-pandemie en dat is wat de fractie betreft onvoldoende. Op de website van NOC NSF is te lezen dat er 25.000 sportclubs zijn in Nederland met financiële problemen. Dat zullen er in Utrecht dus ook een aantal duizend zijn. GS is nu van plan om deze clubs te financieren, maar niet om ze overeind te houden maar om ze te verduurzamen. Wat de fractie van JA21 betreft zou daar de focus niet moeten liggen. De gedeputeerde wordt gevraagd of zij het met spreker eens is dat er pas naar duurzaamheid gekeken dient te worden als de clubs financieel gezond zijn.
Mevrouw Veen benadrukt dat zij wel ziet hoe zaken meetbaar gemaakt kan worden en dat zij heeft aangegeven dat ze het belangrijk dat zaken meetbaar gemaakt worden. Spreker is niet van mening, zoals de heer Emmen dat zij niet ziet hoe dit tot uiting kan komen, en is benieuwd naar de invulling van de gedeputeerde hiervan.
De heer Emmen geeft aan het met mevrouw Veen eens te zijn dat er in het Statenvoorstel indicatoren moeten staan.

De voorzitter deelt mee dat de Lijst Bittich geen inbreng heeft op dit onderwerp.

De heer Suna geeft aan blij te zijn dat de provincie inzet op sport, zoals ook in het coalitieakkoord was afgesproken. Het is belangrijk te constateren dat gemeenten, verenigingen en NOC NSF een rol zien voor de provincie. Blijkbaar is er dus wel behoefte. De discussie over kerntaken is voor spreker in deze geen zwaarwegend argument omdat de provincie blijkbaar iets kan toevoegen. De fractie ziet wel de beperking van het terugvallen op de verbindende rol en het aanjagen. De fractie zou meer dan dat willen zien. Dit zeker voor de sociaal kwetsbaren in de samenleving en achtergestelde mensen. Er moet iets nieuws bedacht worden zodat zij meer gaan sporten. Spreker sluit aan bij de SP en de VVD dat hier iets vernieuwends voor moet komen en dat ziet de fractie in dit beleidskader nog niet terug.
Spreker sluit aan bij de heer Karatas inzake zijn betoog over discriminatie en racisme. Iedereen kent voorbeelden van homoseksuelen die voelen hun seksualiteit te moeten verbergen, mensen met een migratie-achtergrond en armere jongeren die worden uitgesloten. De provincie hoeft de rol van de gemeente hierin niet over te nemen maar de provincie kan gemeenten wel versterken en kan verbinden en stimuleren. Dit kan bijvoorbeeld door het ophangen van posters bij verenigingen, door het bewustzijn te vergroten of door goede voorbeelden uit andere gemeenten te delen.
De PvdA is blij dat expliciet de buitenruimte en de breedtesport worden genoemd. De provincie kan hier een rol in spelen omdat de provincie vooral over buitenruimte gaat. Zo kan er ingezet worden om het creëren van meer plekken waar in de buitenruimte gesport kan worden. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de Soesterduinen waar je op verschillende manieren goed kunt sporten. Dergelijke voorbeelden kunnen wellicht ook elders gebruikt worden.
Het versterken van het Jeugdfonds Sport en Cultuur is belangrijk en mevrouw De Haan heeft een goed punt aangedragen met haar opmerking om ook te kijken naar mogelijkheden voor volwassenen.
De fractie is benieuwd op welke wijze aan vernieuwing wordt gedacht en gevraagd wordt of een scherpere uitwerking van de kaders verwacht mag worden.
De genoemde bedragen zijn aan de hoge kant en daarom wil de fractie ook concreet weten wat er mee gedaan wordt om ervoor te zorgen dat meer mensen gaan sporten.
Er is aangegeven dat er eind 2024 een evaluatie komt. De fractie zou echter ook graag een tussenrapportage over twee jaar willen zien met een aantal indicatoren zodat duidelijk wordt wat er is bereikt. Als de gedeputeerde dit kan toezeggen dan scheelt dat weer een motie in de Staten.

Mevrouw Jager geeft aan zich te kunnen vinden in de gemaakte opmerkingen over indicatoren. De fractie vindt bewegen belangrijk, zowel voor de fysieke als de mentale gezondheid van de inwoners en de nadruk op duurzaamheid en inclusiviteit maakt de fractie enthousiast.
In het beleidskader wordt gesproken over kunstgrasvelden die niet altijd even duurzaam zijn. Vervolgens gaat het over klimaatadaptieve kunstgrasvelden die een bijdrage leveren aan waterretentie en spreker vraagt of het daarbij gaat om duurzame kunstgrasvelden zonder

rubbergranulaat. De huidige velden die gemaakt worden van autobanden zorgen voor veel zware metalen en tasten het milieu, de biodiversiteit en mogelijk ook de gezondheid aan. Er zijn veel partijen die pleiten voor een verbod op kunstgras vanaf 2028 en gevraagd wordt of dit wordt meegenomen en of, als de provincie gaat voor duurzaam, klimaatadaptatie, milieu en gezondheid, er niet beter voor natuurgras kan worden gekozen.
De heer Ubaghs geeft aan zelf actief te zijn in de kunstgraswereld en licht toe dat er al twee jaar lang geen enkel kunstgrasveld met infill rubber meer wordt aangelegd. De keten heeft vorig jaar in Amsterdam een recyclefabriek in gebruik genomen en alle kunstgrasvelden zijn op dit moment 100% recyclebaar. Spreker stelt dat de opmerkingen van de PvdD op dit moment niet meer kloppen.
Mevrouw Jager meent dat het goed is om te horen dat er geen rubbergranulaat meer gebruikt wordt maar zou dit graag door de gedeputeerde bevestigd willen zien.

De heer Dercksen meent dat de provincie nu alle gemeenten moet gaan bellen om te vragen hoe het staat met het kunstgras. Dat is ook het probleem van dit voorstel. Dit is niet de taak van de provincie en alleen al daarom zal de PVV tegen dit voorstel stemmen. Spreker kan zich vinden in wat de heer Van den Dikkenberg naar voren heeft gebracht.
‘Sport moet duurzaam en inclusief zijn’ en spreker mist de ‘brede welvaart’ in de opsomming van politiek correcte en nietszeggende woorden.
Spreker dankt de heer Karatas die benadrukte dan Nederland het minst racistische land ter wereld is. Desalniettemin heeft de KNVB anderhalf jaar geleden een club uit Utrecht volledig uit de competitie genomen en de heer Karatas wordt opgeroepen om te kijken wat voor club dat geweest is.
Als een provincie gaat doen wat niet haar taak is, dan levert dan inefficiëntie op en meer lagen en het is per definitie zonde van het geld. De overbodigheid van het stuk spat van het papier. Natuurlijk zullen partijen die zich bezig houden met sport zeggen dat zij het geld goed kunnen gebruiken. Als je aan een imkervereniging vraagt of het een goed idee is om iets aan bijen te doen, zullen ze waarschijnlijk ook geen nee zeggen.
Een van de indicatoren is het aantal partners dat deelneemt aan het provinciale sportakkoord. Gevraagd wordt wat onder een aantal wordt verstaan en wat de bedoeling van deze indicator is. Daarnaast wordt er gesproken over netwerksessies. Sommige mensen vinden praten ook een sport maar spreker vraagt zich af wat dit voor invloed heeft op sport. Omdat alles duurzaam en inclusief moet, wordt de sport bevorderd door zonnepanelen op kantines te leggen. Spreker vraagt of hij bij Jiskefet of bij Man bijt hond terecht is gekomen omdat hij meent dat dit niets met sport te maken heeft. Spreker vraagt zich af of, als iemand van de provincie ’s avonds thuis komt en zegt dat er iets aan sport wordt gedaan omdat er zonnepanelen op het dak gelegd gaan worden, er niemand is die vraagt: “Waar zijn we mee bezig?”
De heer Karatas geeft aan te proberen het betoog van de heer Dercksen te volgen maar dat hij er niet veel wijzer van wordt. Sportclubs verdwijnen en daar zijn veel verschillende redenen voor. Er wordt onder andere vanuit de overheid veel van clubs verwacht en zij dienen veel maatschappelijke doelen te vervullen. De clubs hebben ondersteuning nodig in veel zaken en dat is wat de provincie wil stimuleren door te proberen diverse functies die de

clubs vervullen overeind te houden. Spreker heeft de PVV daar niet over horen praten en hij betreurt dat.
De heer Dercksen stelt niet te hebben gezegd dat sportclubs verdwijnen maar dat hij in het kader van racisme heeft gezegd dat anderhalf jaar geleden door de KNVB een club uit de competitie is genomen en dat hij de heer Karatas heeft aangeraden na te gaan welke club dat geweest is en welke achtergrond die club had.
Aan de heer Karatas wordt gevraagd wat een club heeft aan zonnepanelen op het dak of het isoleren van de gevel. Spreker vraagt wat dat met het bevorderen van breedtesport heeft te maken. Spreker meent dat geen mens gezonder wordt van het houden van netwerksessies en dat uit alles blijkt dat de provincie geen enkel idee heeft wat het moet doen. Er is nu eenmaal gezegd dat de provincie iets een sport moet doen en het beleidskader is het buitengewoon droevige resultaat daarvan.
De heer Karatas stelt dat kantines van sportclubs vaak onder maatschappelijk vastgoed vallen en dat deze vaak achterblijven met betrekking tot de verduurzaming. Verduurzaming moet overal plaatsvinden en sommige plekken hebben meer ondersteuning nodig dan andere, zoals de sport.
De heer Dercksen vraagt wat het leggen van zonnepanelen op een dak te maken heeft met het stimuleren van breedtesport. Als de cultuursector gestimuleerd wordt, wordt er geld gegeven aan theatergezelschappen en worden er geen windmolens op een dak gezet.
De heer Karatas meent dat de verduurzamingsopgave een maatschappelijke opgave is waar iedereen mee te maken heeft. Dus als het over sport gaat, kan niet genegeerd worden dat ook daar verduurzaming van maatschappelijk vastgoed bij hoort.

Mevrouw Hoek meent dat zonnepanelen geld oplevert voor sportverenigingen. Veel clubs hebben te maken met tekorten en hiermee kan een bijdrage worden geleverd. Dit heeft niet direct met sport te maken, maar het levert de club wel geld op om de voorzieningen in stand te kunnen houden.
Gezondheid en bewegen zijn belangrijk en 50PLUS sluit aan bij wat er hierover gezegd is. De gedeputeerde wordt gevraagd wat de provincie voor de gemeenten kan betekenen, en voor de sportclubs. Gemeenten stoten steeds meer af zodat er een groter beroep wordt gedaan op de zelfredzaamheid van de sportclubs met betrekking tot het onderhoud van velden en gebouwen. De verenigingen hebben hier vaak geen geld voor. Spreker vraagt wat de provincie kan betekenen voor gemeenten in de vorm van subsidie om de verenigingen in stand te kunnen houden en of het mogelijk is dat de provincie de verenigingen rechtstreeks ondersteunt zodat verenigingen zelf een aanvraag kunnen indienen.
De heer Dercksen stelt dat het budget voor de zonnepanelen 148.000 euro is. Daar kun je weinig zonnepanelen voor aanschaffen en daarmee kun je er eigenlijk alleen maar over adviseren. Uiteindelijk moeten de panelen dan ook nog gesubsidieerd worden. Dat kost beide belastinggeld en spreker vraagt of mevrouw Hoek meent dat de sportclubs daar beter van worden. Spreker vraagt of het misschien niet beter is als de belastingbetaler een biertje extra koopt in de kantine.
Mevrouw Hoek licht toe dat een extra biertje in de kantine de kas ook spekt.
De provincie is in het bezit van veel buitengebieden en bospercelen waar hier en daar wel bankjes staan maar het zou ook mooi zijn als er hufterproof beweegtoestellen geplaatst

zouden worden. Spreker wenst dit advies graag mee te geven aan het college. Dit in combinatie met toiletten omdat dat noodzakelijke voorzieningen zijn.
50PLUS steunt het voorstel van het college.

De voorzitter stelt vast dat dit de inbreng van de fracties in de eerste termijn was en geeft het woord aan gedeputeerde Bruins Slot.

Gedeputeerde Bruins Slot dankt de Statenleden voor hun vragen en opmerkingen. Sport en bewegen is maatschappelijk goud. Het verbindt mensen en is belangrijk voor een goede gezondheid. In deze tijden van corona waar mensen meer naar buiten gaan en minder mogelijkheden hebben om andere activiteiten te ondernemen zie je dat mensen meer sporten en bewegen en de buitenlucht ingaan. Sporten en bewegen houdt niet op bij de gemeentegrenzen en dat brengt bepaalde vraagstukken met zich mee met betrekking tot buitenruimte, ,het bekend maken en gebruik maken van voorzieningen die er zijn en het beter op elkaar afstemmen van deze voorzieningen.
Er is bewust voor gekozen om aan te sluiten op het Nationaal Sportakkoord, wat een duidelijke rol ziet voor provincies en het provincieakkoord waar een duidelijke verbinding met sport is gelegd. De thematieken in dit sport- en bewegenprogramma zijn ook terug te zien in het Nationaal Sportakkoord. Er is bewust voor gekozen om aansluiting te zoeken bij velden waar de provincie zicht op dit moment al mee bezig houdt zoals de Sociale Agenda, verduurzaming en het beter en toegankelijker maken van de buitenruimte. In de Omgevingsvisie staat ook nadrukkelijk beschreven dat de provincie bewegen en sporten in omgeving wil bevorderen en dit verder wil uitwerken. In die zin staat dit beleidskader ook in relatie tot de Omgevingsvisie. Het leggen van verbindingen is belangrijk en een van de belangrijkste instrumenten daarvoor zal het sportakkoord zijn. Daarin worden met gemeenten, onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties afspraken gemaakt over welke stappen gezet kunnen worden om het versterken van sport en bewegen in de provincie verder te bevorderen.
De gedeputeerde is het met de leden eens dat de indicatoren aanscherping verdienen. Het sportakkoord moet meer richting geven om scherp neer te zetten welke doelstellingen met de andere actoren bereikt kunnen worden en, op een later moment, met het sluiten van het sportakkoord, zullen de indicatoren dan ook aangescherpt worden. Dit zal daarna terugkomen in de P&C-cyclus.
Richting mevrouw Veen geeft de gedeputeerde dat zij over het woord ‘anders’ heen heeft gelezen en zij dankt haar voor haar opmerkzaamheid. Inclusiviteit is ook een sport die vrij is van racisme en een sport die oog heeft voor verbinding. In het sportakkoord zal dan ook aan andere partners gevraagd moeten worden in hoeverre partijen gezamenlijk denken een bijdrage te kunnen leveren aan het tegengaan van racisme omdat dit een opdracht voor iedereen is.
Mevrouw Veen vraagt of het woordje ‘anders’ zal worden aangepast.
Gedeputeerde Bruins Slot geeft aan nogmaals naar de passage te zullen kijken en hier op terug te zullen komen.

De heer Eggermont en mevrouw De Haan hebben gewaarschuwd om niet in de gaten van gemeenten die de komende periode gaan bezuinigen te landen. Het is de bedoeling dat elke partij zijn eigen taak pakt. Daarbij biedt het budget ook weinig ruimte om gaten te vullen. Richting de heer De Brey merkt de gedeputeerde op dat inderdaad in de Kadernota pas het uiteindelijke budget wordt vastgesteld door PS.
Bij de inzet die de provincie wil plegen is het nu zo dat er nog niet eens één fte op sport werkt en dat maakt dat het college vraagt om minstens tot twee fte te komen omdat het onderwijsinstellingen, gemeenten en bedrijfsleven bij elkaar wil brengen om het sportakkoord af te sluiten en de zaken rondom verduurzaming te doen en dat vraagt mankracht.
De heer Suna heeft gevraagd wat er direct gedaan kan worden voor mensen met een achterstand. Het Jeugdfonds voor sport en cultuur is een mooi middel om kinderen vanuit een achterstandspositie aan het sporten te krijgen omdat zij geen geld maar kleding en een sportabonnement krijgen. Het vraagstuk van het bevorderen hiervan is één van de onderwerpen die in het sportakkoord aangedragen kan worden, waarbij onderzocht kan worden of gemeenten en onderwijsinstellingen in deze kansen zien. Naar aanleiding van het sport- en bewegenkader heet het mbo al bij de provincie aangeklopt om omdat zij veel stagiairs hebben. Wellicht kan er in het sportakkoord nog iets extra's georganiseerd worden. Dit zijn dwarsverbanden die gemaakt kunnen worden om ervoor te zorgen dat ook op dat terrein stappen gezet kunnen worden.
Richting de heer De Brey geeft de gedeputeerde aan dat het gaan van en naar een sportvereniging een belangrijke taak voor gemeenten ligt. Gemeenten hebben er de afgelopen jaren vaak voor gekozen om de sportaccommodaties niet meer in de wijk te hebben maar om de randen van de stad op te zoeken. Dat brengt al een opgave voor deze gemeenten met zich mee en het leidt tot veel meer verplaatsingen van kinderen. Hierbij werden ook vragen gesteld over wat er overkoepelend wordt gedaan met betrekking tot de regionale sportaccommodaties. Het college wil in beeld brengen welke accommodaties er zijn, waar gaten zitten en hoe tot een betere afstemming gekomen kan worden omdat in de praktijk blijkt dat de onderlinge afstemming tussen gemeenten niet altijd optimaal is.
Gedeputeerde Schaddelee is bezig met een integrale analyse van de wegsnelheid en de verschillende mogelijkheden met betrekking tot het verlagen van de snelheid op provinciale wegen en de gedeputeerde wil daar niet op vooruitlopen.
De gedeputeerde weet dat het een van de speerpunten van de heer Karatas is om in Utrecht ook een vrouwenvoetbalelftal te krijgen maar dit zal met dit programma niet opgelost worden omdat de gedeputeerde hier niet over gaat. De gedeputeerde is het wel met de heer Karatas eens dat het mooi zou zijn als er bij FC Utrecht ook een vrouwenelftal zou komen.
Verschillende partijen hebben gevraagd waarom je duurzaamheid moet bevorderen bij verenigingen en wat voor zin dat heeft. Sportverenigingen hebben hoge energiekosten, bijvoorbeeld vanwege de verlichting van de sportvelden. Mevrouw Hoek gaf al aan dat de kosten van de energieslurpende lichtmasten door zonnepanelen kunnen verminderen. Deze kosten hoef je dan ook niet meer aan de leden door te berekenen en alleen al daarom is het zinvol om oog te hebben voor duurzaamheid. Hierbij kan overigens ook aan de sporthallen worden gedacht.

De heer Dercksen geeft aan te hebben begrepen dat de gedeputeerde later alle gemeenten moet bellen om te vragen hoe het met allerlei zaken zit en vraagt of zij dan ook kan meenemen hoeveel clubs al over LED-verlichting beschikken. De kleine club in Den Dolder heeft al LED-verlichting en dat slurpt juist geen energie. De gedeputeerde heeft gezegd dat de contributie omlaag kan als er zonnepanelen liggen. Echter, de zonnepanelen kosten geld en de leden zullen in plaats van contributie dan de SDE-subsidie moeten betalen. Dit staat nog los van het feit dat zonnepanelen in Nederland meer kosten dan dat ze ooit opleveren.
Gedeputeerde Bruins Slot stelt dat het mooi is om te zien dat een aantal verenigingen al stappen heeft gezet, mede dankzij een landelijke verduurzamingsregeling voor sportverenigingen die naar aanleiding van de motie Bruins Slot-Dijkstra is opgericht. Dit betreft 6 miljoen euro per jaar. Veel verenigingen weten dit soort regelingen echter nog niet te vinden en het zou dus goed zijn als de provincie deze verenigingen zou kunnen helpen om de kosten omlaag te kunnen brengen. Dit mede omdat sportverenigingen het vaak moeilijk hebben op dit moment. Daarnaast is het goed om te kijken wat je op klimaatadaptief gebied kunt doen. De gedeputeerde herkent de discussie van een aantal jaar geleden over rubbergranulaat. Er is landelijk onderzoek gedaan naar de milieueffecten ervan en de gedeputeerde ziet in toenemende mate dat verenigingen bij het vervangen van hun velden geen rubbergranulaat meer gebruiken. De gedeputeerde weet niet of dat overal het geval is en merkt op dat mevrouw Jager wat dat betreft zal moeten vertrouwen op de woorden van de heer Ubaghs. De beweging om meer te verduurzamen kan in elk geval door de provincie gestimuleerd worden.
De heer Dercksen stelt dat volgens het college clubs geadviseerd moeten worden over hoe zij duurzamer kunnen worden en vraagt hoe uitgevonden gaat worden of de provincie dat gaat doen of dat de gemeente dat al gedaan heeft. Er zal dan dus eerst iemand ingehuurd worden om te kijken of dit al gedaan is en vervolgens wordt het misschien gedaan. Als dit al door de gemeente gedaan is dan zal de provincie het niet doen, maar dan is het wel uitgezocht. Spreker dat dat juist het probleem is; dit is geen taak van de provincie.
Gedeputeerde Bruins Slot licht toe dat het aan de Staten is of het gedaan wordt aangezien er een meerderheid voor het Statenvoorstel moet zijn om aan de slag te gaan. Mevrouw Welschen stelde in dat kader wat je kunt doen met het bedrag dat nu is genoemd. De provincie kan hier ongeveer 40 initiatieven mee stimuleren maar kan de clubs ook verder helpen met de energietransitie.
De heer Dercksen geeft aan te hebben gevraagd of de gemeente of de provincie de clubs gaat adviseren over het duurzamer maken van de accommodatie of dat er een stuk papier is geproduceerd dat totaal overbodig is omdat dit misschien al gedaan is.
Gedeputeerde Bruins Slot stelt dat de heer Dercksen vraagt wie wat precies gaat doen. Vanuit gemeenten zijn er op dit moment al initiatieven maar ook de provincie draagt al bij aan het verduurzamen van maatschappelijk vastgoed en de gebouwde omgeving. Er zijn de groene clubs die de sportclubs adviseren maar de provincie gaat de clubs ook helpen en clubs wijzen op de subsidieregelingen die er zijn.
Er is gevraagd hoeveel geld er beschikbaar is om te subsidiëren op het gebied van duurzaamheid. Er is 200.000 euro beschikbaar waarmee ongeveer 40 verenigingen kunnen worden geholpen. Met betrekking tot de personele inzet is de situatie nu zo dat er nog niet één fte op het gebied van sport is. Om op basis van dit programma stappen te kunnen zetten

zijn er meer mensen nodig en het streven is om op ongeveer 2,5 fte uit te komen. Het genoemde bedrag betreft de totale arbeidskosten en dus niet alleen het salaris.
Het punt van mevrouw Veen over paardrijders en ruiters is volgens de gedeputeerde terecht.
De gedeputeerde dankt de heer Emmen voor zijn eerste inbreng. De gedeputeerde vindt het goed om te horen dat JA21 een voorstander is van sport en bewegen maar heeft de heer Emmen ook duidelijk horen zeggen dat hij voor de provincie niet direct een rol ziet. Het NOC NSF ziet dit wel als het gaat om regionale accommodaties en inclusiviteit. Met betrekking tot het ondersteunen van sportverenigingen in het kader van COVID zijn er vanuit het Rijk regelingen zoals de TASO. Uit navraag blijkt dat deze nog steeds niet volledig benut wordt. De gemeenten zijn het eerste aanspreekpunt voor deze regelingen en daarom heeft de provincie in dit programma er niet voor gekozen om hier een actieve rol in te gaan vervullen. De netwerksessies kunnen gebruikt worden voor het verschaffen van informatie over de verduurzaming van sport en het delen van ervaringen met gemeentebesturen en gemeenten. Dit betreft trajecten die al door andere provincies zijn opgezet en waarbij aangegeven is dat dit van meerwaarde is. Het college heeft hierbij gekeken naar ervaringen van de provincies Brabant en Gelderland.

De heer Suna geeft aan antwoorden te missen op zijn vragen over of een constructie als het Jeugdsportfonds ook voor volwassenen mogelijk is en of een tussenevaluatie over twee jaar mogelijk is.
Gedeputeerde Bruins Slot meent dat het goed is om na twee jaar een stand van zaken te geven. De gedeputeerde zal bij de Staten terugkomen op het gebied van de indicatoren als het provinciale sportakkoord is gesloten omdat deze indicatoren in haar ogen ook verdere aanscherping verdienen. Er is al het Volwassenenfonds om volwassenen met een kleine portemonnee verder te helpen en de provincie zou kunnen verkennen of en hoe het hier een bijdrage aan zou kunnen leveren. De gedeputeerde zou deze vraag echter voor het provinciale sportakkoord willen agenderen omdat informatie van onderop gehaald moet worden over waar gemeenten en maatschappelijke instellingen zien waar de krachten gebundeld kunnen worden.

Tweede termijn
De heer Eggermont dankt de gedeputeerde voor de beantwoording. Het leek de SP ook sterk dat er met dit budget gaten in gemeentelijke begrotingen opgevangen kunnen worden. Spreker vraagt of dit wel iets explicieter in het voorstel naar voren kan komen zodat de scheiding wat helderder wordt. Dit omdat spreker veel van de onderwerpen ook in het gemeentelijk beleid herkent.
De gedeputeerde wordt gevraagd of zij contact op kan nemen met de gedeputeerde die verantwoordelijk is voor mobiliteit naar aanleiding van haar opmerking dat sportvelden steeds vaker aan de rand van een gemeente worden gerealiseerd. Het gaat de fractie hierbij vooral om de ontsluiting met het OV. OV wordt nu vraaggericht ingezet en niet gepland. Dit betekent dat zolang er geen reizigers zijn, er geen lijn komt. Echter, als er geen lijn is, zullen er ook geen reizigers zijn en zal de ontsluiting er ook niet komen. Gevraagd wordt in hoeverre planning onderdeel zal zijn van de nieuwe concessie of de huidige OV-jaarplannen.

De voorzitter deelt mee dat de SGP heeft aangegeven geen woordvoering in de tweede termijn te hebben.

Mevrouw Hoek vraagt of de provincie iets kan betekenen op het gebied van het stimuleren van schoolzwemmen wat de weerbaarheid van kinderen versterkt. Dat schoolzwemmen vanzelfsprekend is, is afgeschaft en spreker meent dat het mooi zou zijn als dit weer verplicht wordt omdat er steeds meer kinderen zijn die niet kunnen zwemmen.

De heer De Brey vraagt of hij goed begrepen heeft dat er bij de Kadernota pas een akkoord wordt gegeven op de financiën maar dat er nog geen enkele indicator achter zit. Dit sterkt de fractie in het gevoel dat er een oplossing wordt gezocht op zoek naar een probleem. Spreker hecht aan strakkere indicatoren over inclusiviteit. Er wordt al twee jaar gesproken over de invulling van de Sociale Agenda en spreker meent dat het nu wel tijd wordt om boter bij de vis te doen en indicatoren aan te geven. Er wordt 2,5 fte aan menskracht in dienst genomen en deze mensen moeten wel richting hebben. Spreker verwijst in dit verband naar het medewerkerstevredenheidsonderzoek waaruit bleek dat veel medewerkers geen idee hebben waar de organisatie heen wil. Spreker hoopt dat de gedeputeerde deze kans op richting aan te geven niet laat lopen.

Mevrouw De Haan geeft aan te hebben begrepen dat de indicatoren richting het sportakkoord duidelijker moeten worden. Wat er nu aan indicatoren in het stuk is opgenomen is best mager en daarmee zou het diffuus kunnen worden. Gevraagd wordt of de gedeputeerde in aanloop naar het sportakkoord explicieter kan aangeven welke indicatoren er mogelijk in beeld zouden komen. Dit zou wat de fractie meer richting geven. Met betrekking tot de cross overs met het Programma Recreatie en Toerisme zou de fractie graag buitenzwemwaterlocaties opgenomen willen hebben. Dit omdat er al jaren gezocht wordt naar meer locaties en dit goed aansluit op sport en bewegen in de buitenruimte.

Mevrouw Veen sluit aan bij de vraag van mevrouw De Haan over de indicatoren.
Spreker meent dat de gedeputeerde nog geen antwoord heeft gegeven op haar vraag een tipje van de sluier op te lichten met betrekking tot de coördinerende rol rondom de sportaccommodaties.
Spreker vraagt wat de praktische uitwerking wordt van de opmerking van de gedeputeerde met betrekking tot de termen paardrijders en paardenpaden.

De heer Karatas geeft aan de ambitie om door te pakken en mooie doelpunten te maken te blijven missen. Dit betreft vooral de onderwerpen racisme en inclusie. De gedeputeerde heeft aangegeven over bepaalde zaken niet te gaan maar het veld heeft wel aangegeven dat de provincie een verbindende heeft.

De heer Emmen sluit aan bij de VVD met betrekking tot de indicatoren.
De gedeputeerde heeft aangegeven dat het geen provinciale taak is om zich met COVID-19 bezig te houden en dat ze verduurzaming wel als provinciale taak ziet. Feit blijft echter dat sportclubs in financiële problemen zitten en spreker vindt het krom dat er nu zo op

verduurzaming wordt gefocust. In deze tijd is het belangrijk om de juiste keuzes te maken om mensen meer aan het sporten te krijgen. Er wordt nu een pad ingeslagen dat leidt naar failliete sportclubs met zonnepanelen op het dak. Daar wordt de sport niet inclusiever van.

De heer Suna geeft met betrekking tot de indicatoren benieuwd te zijn naar het provinciale sportakkoord. Spreker was niet blij met de reactie van de gedeputeerde over racisme en discriminatie binnen de sport. Spreker stelt voor om samen met de heer Karatas een voorstel voor te bereiden zodat hier toch iets mee gebeurt. Er liggen grote kansen op dit gebied en de provincie moet dan niet zeggen dat ze daar niet over gaat.

Mevrouw Jager geeft aan niet blij te zijn met het antwoord dat ze van de gedeputeerde heeft gekregen. Spreker moet vertrouwen op de heer Ubaghs die aangeeft financiële belangen te hebben. Rubbergranulaat wordt nu misschien wat minder gebruikt maar er zijn ook TPE-korrels waarbij microplastics in het milieu komen. De provincie wil innovatie en duurzaamheid aanjagen en spreker verwacht hier dan ook wat meer duidelijkheid over.
De heer Ubaghs licht toe geen financiële belangen te hebben. De drie invulmiddelen die nu gebruikt worden zijn kurk, water en non-invul waarbij er helemaal geen invulmiddel wordt gebruikt.
De heer Dercksen merkt op dat bij zijn club het rubber is vervangen door kurk en dat dit door de gemeente keurig is geregeld.
Het benoemen van een ruiter zoals mevrouw Veen deed is niet inclusief. Een vrouw op een paard heet namelijk een amazone.
Spreker sluit aan bij de opmerking van de VVD over de indicatoren. Het aantal partners, netwerksessies en gebruik van financiële ondersteuning door sportverenigingen is niet benoemd terwijl hier wel over gestemd moet worden. Spreker meent dat dat niet kan.
Mevrouw Veen merkt op blij te zijn dat inclusiviteit bij de heer Dercksen zo hoog in het vaandel staat en hoort graag van de gedeputeerde of de term amazone ook gebruikt kan worden.

Gedeputeerde Bruins Slot meent dat het met betrekking tot het gebruik van de termen ruiterpaden, ruiters en amazones via een erratum wat wijzigingen op het programma te doen.
De strijd tegen racisme in de sport is een heel belangrijk thema. De gedeputeerde herkent dat racisme in de sport voorkomt en dit hoort niet in de sport thuis. Sport moet juist verbinden en mensen moeten van elkaar leren en samen plezier hebben. Omdat racisme zo een overkoepelend thema is dat niet alleen bij de provincie ligt maar ook bij de gemeenten en onderwijsinstellingen wil de gedeputeerde dit nadrukkelijk bij het sportakkoord naar voren laten komen en dit als een van de thema’s te benoemen. De gedeputeerde kan zich voorstellen dat de heren Suna en Karatas hier een voorzet voor willen geven maar de gedeputeerde wil racisme in elk geval in het sportakkoord naar voren brengen.
Richting mevrouw Jager merkt de gedeputeerde op dat het niet haar bedoeling was om een verschil te maken over inzicht en over wie daar voor aan de lat staat. De provincie acht het van belang dat sportaccommodaties verduurzaamd worden. Waar de provincie hierin

ondersteunt zal het het gebruik van rubbergranulaat of TPE-korrels niet zal aanjagen maar juist aangeven dat dat niet de bedoeling is.
De heer Eggermont riep op om links te leggen met programma's als Wonen en Binnenstedelijke ontwikkeling omdat je oog moet hebben voor dubbel ruimtegebruik. Het is belangrijk dat er ook ruimte is voor sporten en bewegen.
Zwemmen en schoolzwemmen is een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Gedeputeerde Schaddelee moet vanuit Recreatie de randvoorwaarden regelen wanneer zwemlocaties zijn aangewezen en hij zal hier in het programma Recreatie en Toerisme op terugkomen.
De gedeputeerde wil het voorstel van mevrouw De Haan om richting de behandeling in de Staten meer richting te geven over de indicatoren volgen. Er zijn scherpere indicatoren nodig met betrekking tot inclusief sporten, een beweegvriendelijke omgeving en verduurzaming. Het college wil dit met de partners waarmee het sportakkoord gesloten wordt scherper krijgen maar voor de behandeling zal de gedeputeerde een kort memo sturen om dit nader te duiden.
Er is gevraagd naar de coördinatierol met betrekking tot sportaccommodaties die gemeente-overschrijdend zijn. Hierbij gaat het om het met de gemeenten samen in kaart brengen welke accommodaties een regionale functie hebben, waar gaten liggen, wat nieuwe ontwikkelingen zijn en welke stappen er nodig zijn.
In het erratum zal de gedeputeerde ook nog iets zeggen over de financiële verantwoordelijkheid van gemeenten en provincies.

De voorzitter stelt vast dat er een memo komt over de indicatoren in aanloop naar de behandeling in de Staten en dat met een erratum wat tekstuele zaken zullen worden opgelost.
De voorzitter stelt dat in een normaal debat over dit onderwerp verder wordt gesproken op 14 april.
De voorzitter schorst de vergadering om 10.56 uur.

2.2 SV Sterks Utrechts bestuur

De voorzitter heropent de vergadering om 11.02 uur.
De voorzitter licht toe dat de provincie met dit programma de samenwerking met gemeenten en waterschappen wil verbeteren en de gezamenlijke slagkracht vergroten.
De behandeling vindt plaats in twee termijnen.

De heer Eggermont meent dat wat de SP betreft het voornaamste politieke punt is wat er op pagina 6 staat bij het Waarom van het programma. Er staat dat men bij samenwerken aan een gemeenschappelijke opgave door verschillende overheidsdiensten samen moet optrekken en met dezelfde boodschap naar buiten moet treden. Dit wordt in verband gebracht met de democratische legitimatie. Spreker meent dat juist wanneer verschillende overheidslagen niet met dezelfde mond praten, dat een indicatie is dat er nog een en ander moet gebeuren. Aandacht voor democratische legitimatie kan twee kanten opgaan. Het kan volledig onderdrukt worden of juist alle ruimte gegeven worden. Het wordt spreker in het stuk niet duidelijk of democratische legitimatie de ondergrond is van de samenwerking of dat het andersom en spreker wil hier helderheid over krijgen.

De heer Van den Dikkenberg geeft aan dat de fractie lang op dit programma heeft gewacht en er naar uit heeft gezien. De fractie ziet de noodzaak ervan. Dit te meer omdat het een belangrijke opmaat is voor hoe partijen in de provincie willen en kunnen acteren. Het voorliggende kader biedt echter een oppervlakkige beschouwing. Spreker is gewend om een thematiek aan te pakken vanuit een probleemanalyse, mogelijke maatregelen -en in dit geval mogelijke samenwerkingsvormen-, en het formuleren van oplossingen. In het document zijn allerlei elementen terug te vinden die kunnen leiden tot een sterk Utrechts bestuur maar de fundamentele lijn en de probleemanalyse ontbreken. Er is te lezen dat voor een goede samenwerking alle lagen solide moeten zijn en spreker vraagt welke dat nu niet zijn. Er is ook te lezen over een mix die aansluit bij de behoeftes en spreker vraagt welke behoeftes er door wie zijn geuit. In het stuk staat dat men er tegenaan kan lopen dat er geen afspraken zijn gemaakt gedurende een samenwerking en spreker vraagt waar dit voor is gekomen, wat de best practices zijn en welke gevolgen dit had. De oplossingen lopen hier door heen en zijn veelal beperkt tot middelen. Spreker citeert: Het programma is geslaagd als men elkaar beter kent, er beter zicht is op de rollen, verantwoordelijkheden en doelen en als kennis met elkaar wordt gedeeld. Dit zijn middelen om een sterk Utrechts bestuur te gaan bereiken. Er zou echter gesteld moeten worden dat het programma geslaagd is als er een sterk, weerbaar en kwalitatief goed Utrechts bestuur aanwezig is in de provincie. De fractie is het ermee eens dat relaties goed zijn in de samenwerking en de fractie steunt de lijn die ingezet wordt met het investeren in de relaties op de verschillende niveaus.
De fractie mist de kaders voor het acteren van de provincie in de samenwerking. Spreker vraagt wat de rol van PS is en hoe de gedeputeerde de rol van PS definieert in de verschillende vormen in het model van Van der Steen. Spreker vraagt wanneer welke houding wordt aangenomen, wanneer daar over gesproken wordt en of het strategisch goed kan zijn om nu al bepaalde houdingen aan te nemen. Dit kan ook wisselend zijn. Zo is in U16 een houding geweest met betrekking tot het regionaal programmeren waar een aantal regiogemeenten zich niet prettig bij voelden en hebben daar een brief over geschreven. Spreker vraagt of het dan juist niet belangrijk is om, vanuit de gedachte van een sterk Utrechts bestuur, als provincie voortijdig gesignaleerd te hebben het provinciale belang van de samenwerking te moeten borgen. Dit zodat regio en stad goed met elkaar in gesprek blijven. De brief die vanuit de gemeenten kwam ziet spreker als een lacune in het acteren in een sterk Utrechts bestuur. Spreker vraagt waarom het daar mis is gegaan en meent dat dit programma daar concreet een antwoord op had kunnen geven en de gedeputeerde wordt gevraagd of hier niet verdere stappen in gezet dienen te worden voordat het programma wordt vastgesteld.
Mevrouw Boelhouwer vraagt de heer Van den Dikkenberg om zijn vraag nogmaals te formuleren.
De heer Van den Dikkenberg stelt dat het document vrij oppervlakkig blijft. Spreker zou graag willen verdiepen en hier concrete slagen in maken alvorens het voorstel wordt vastgesteld. Het is prima om al aan de slag te gaan met het verbinden van de partijen maar voor een sterk en weerbaar Utrechts bestuur is een verdiepingsslag op dit stuk noodzakelijk.

Mevrouw Hoek meent dat het voorstel een mooie opstap naar verbetering is. Spreker vraagt aandacht voor de besturen van de gemeenten. Dit zijn zelfbesturen die los van elkaar staan. De fractie zou het goed vinden als hier meer controle op zou komen naast de begrotingen en bestemmingen. In 2002 is het dualisme ingesteld en dit is compleet gefaald. Een voorbeeld daarvan is nu in de Tweede Kamer te zien. De fractie meent dat de afstanden tussen de raden en de colleges te klein zijn, dat er mistgordijnen gerealiseerd worden en dat openheid en transparantie ver te zoeken is. Deze punten zouden moeten meegenomen worden in het voorstel.

De heer De Brey geeft een compliment aan de gedeputeerde en de medewerkers voor dit goede stuk.
Een punt van aandacht is dat er veel over inwoners wordt gesproken maar weinig met inwoners. Spreker vraagt of in het kader van dit programma een bijeenkomst met bewonersinitiatieven plaats kan vinden.
Een tweede punt is dat als eerste succesfactor duidelijkheid over rollen en taken wordt benoemd. Spreker houdt de provincie een spiegel voor door in deze te wijzen op het medewerkerstevredenheidsonderzoek waaruit bleek dat maar een op de vijf ambtenaren weet wat het doel van dit college is. Ook andere overheden in de provincie hebben behoefte aan deze duidelijkheid. Bij het sportbeleid werd gesproken of het een provinciale kerntaak is en in dit licht roept spreker op daar voor te waken. De VVD ziet een trend bij dit college om steeds meer zaken op te pakken die geen provinciale kerntaak zijn. In dit stuk wordt benoemd dat je duidelijk moet zijn over wat van de provincie is, wat van de gemeenten en wat van het Rijk.
De heer Dinklo is verbaasd dat de VVD het een goed stuk vindt. Bij de behandeling van het vorige punt is er door de fractie gevraagd naar indicatoren en spreker meent dat dit stuk vaag is. Er is niet duidelijk wat het doel is, wat er gaat gebeuren en hoe gemeten wordt of er bereikt is wat de provincie wil bereiken. Spreker vraagt hoe de VVD verschillend kan reageren op twee stukken waar niet in staat wanneer het als een succes beschouwd kan worden.
De heer De Brey meent dat dit stuk meer over afstemming gaat. De provincie is een tussenlaag tussen het Rijk en de gemeenten en daar zit de coördinerende rol. Het vorige voorstel is in de ogen van de VVD geen provinciale kerntaak. Dit voorstel gaat over de architectuur van hoe je met andere overheden en andere partijen omgaat en dat maakt dat het wat meer procesmatig is dan output gedreven.

De heer Westerlaken geeft aan dat de fractie kan instemmen met het voorstel. De fractie vindt het een goed voorstel mede omdat het uitgaat van samenwerking die niet probleemgestuurd is maar op basis van wederzijds vertrouwen en erkenning van de opgaven die de partijen in hun eigen domein hebben en volgens de wet bij gemeenten en provincie horen.
Spreker vindt niet veel terug over de toekomstbestendigheid en meent dat dit wellicht aan de orde komt als de programmalijnen verder worden uitgewerkt. Als hier aan begonnen wordt is het belangrijk dat de provincie en de partners weten waar ze voor de toekomst aan toe zijn.

De heer Van Oort geeft aan dat ook de ChristenUnie het een aardig stuk vindt waar de provincie verder mee kan. Spreker vraagt waarom het niet tegelijkertijd met de Nota Verbonden Partijen, die straks de Nota Regionale Samenwerking wordt, wordt aangeboden. Er wordt wel gezegd dat de stukken in lijn zijn met elkaar maar als de Staten hier over moeten besluiten zou verwacht kunnen worden dat er tegelijkertijd over deze stukken wordt gesproken.
De één overheidsgedachte wordt flink door het stuk heen geschreven. Dat is een aardig concept maar in het Nederlandse staatsbestel zijn er vijf verschillende overheden en die zijn er niet voor niets en die spelen ook allemaal hun eigen rol. Er moet voor gewaakt worden dat te veel samenwerking leidt tot flauwe compromissen waar de belangen van de verschillende overheden misschien wat ondersneeuwen. De gedeputeerde wordt gevraagd hoe zij daar mee omgaat.
De heer Dinklo geeft aan de ChristenUnie te kennen als een partij die duidelijkheid wil over wat de provincie gaat doen en vraagt in dat kader hoe de heer Van Oort kan zeggen dat het een goed Statenvoorstel is.
De heer Van Oort geeft aan dat hier verschillend naar gekeken kan worden. Spreker ziet het ook als een soort handleiding van hoe je als provincie met elkaar omgaat en andere overheden naar je toetrekt. Spreker kan alleen maar toejuichen dat er veel overleg zal zijn en dat dit nu geïnstitutionaliseerd wordt is prima. Het is echter ook een open deur omdat spreker verwacht dat er al heel veel contact is tussen de verschillende overheden.

De heer De Droog meent dat het een prima stuk is. Het is wel erg neutraal, vrij technisch en jent een hoog ‘allemaal prima’-gehalte. Spreker sluit aan bij de heer Van Oort. Het stuk heeft veel weg van een herbevestiging van procesafspraken.
In de programmalijn kennisversterking van de overheden mist spreker het verband met de andere bestuurslagen. Het gaat vooral om het ontsluiten van de provincie zelf. Waar het gaat om samenwerking zou je echter verwachten dat er een agenda gemaakt wordt van hoe er samengewerkt wordt met de kennis die er is. Alle lagen hebben bijvoorbeeld te maken met het thema klimaat en alle lagen kunnen samenwerken om de data en kennis beter te ontsluiten zodat niet iedereen een eigen wiel aan het uitvinden is.
Met betrekking tot de legitimatie van de besluiten wordt in het stuk verwezen naar de Nota Verbonden Partijen. Dat roept de vraag op in hoeverre de samenwerkingsverbanden en de verbonden partijen overlappende groepen zijn. Gevraagd wordt of verwacht mag worden dat bij de verdere uitwerking van de rollen en de samenwerkingsverbanden zichtbaar gemaakt worden hoe bij de verschillende samenwerkingsverbanden de legitimering plaatsvindt zodat daar een helder gesprek over gevoerd kan worden en hier op gestuurd kan worden.
Er worden als provincie allerlei samenwerkingsverbanden aangegaan maar de provincie heeft ook een beeld van wat de provincie wil bereiken. Gevraagd wordt waar de verschillende samenwerkingsverbanden aan toegerekend mogen worden. Spreker vraagt of er een overzicht komt bij de doelenboom op welke punten met welke partijen wordt samengewerkt zodat er getoetst kan worden of de samenwerkingsverbanden nog doen wat de provincie ervan verwacht. Dit sluit aan bij de opmerking van de heer Van den Dikkenberg over wat er van de output van het stuk verwacht mag worden en van de

samenwerkingsverbanden op zich zelf. Hierbij kan ook de vraag gesteld worden wanneer je een samenwerkingsverband zou willen stoppen.

Mevrouw Boelhouwer meent dat het goed is om op te schrijven hoe je gaat samenwerken alhoewel het wel een beetje een open deur is. Evenwel is het goed om dit te expliciteren zodat hier het gesprek met de andere belanghebbenden over gevoerd kan worden. Het stuk sluit aan op de Nota Verbonden Partij en spreker verwacht dat de Staten inzicht krijgen in de samenwerkingsverbanden als de kaart waar over gesproken wordt er is.
De gemeenteraadsverkiezingen zal allerlei verschuivingen bij partners teweegbrengen en het stuk vraagt daarom om continu onderhoud. Het is ook niet iets waar nu mee begonnen wordt, het kent ook al een verleden. Spreker vraagt hoe vanuit partners hier vanuit het verleden op is gereageerd, of zij ten opzichte van het verleden hier iets over gezegd hebben en of het dus een positieve aanvulling is.
Spreker is blij met de woorden van de heer De Brey over dat de VVD dit als kerntaak ziet van de provincie.

De heer Dinklo geeft aan het stuk met verbazing gelezen te hebben en sluit aan bij de woorden van de heer Van den Dikkenberg. Het is de taak om duidelijk te maken wat er besloten wordt en wat er bereikt moet gaan worden en dat is in dit stuk totaal onduidelijk. Iedereen is voor een sterk Utrechts bestuur maar het lijkt alsof het stuk is geschreven door iemand die net met bestuurskunde bezig is en die alle open deuren achter elkaar heeft geplakt. Spreker citeert: Veel opgaven worden gerealiseerd op regionale schaal waarbij goede samenwerking en de één overheidsgedachte steeds belangrijker zijn. Het stuk gaat zo maar door. Een ander citaat: Een goede samenwerking kent een gezamenlijke opgave, en gedeeld beeld van de governance en aandacht voor een solide relatie. Het programma is geslaagd als men elkaar beter kent, er beter zicht is op de rollen, verantwoordelijkheden en doelen en als kennis met elkaar wordt gedeeld. Spreker meent dat niemand daar tegen kan zijn maar dat niemand er ook voor kan zijn. In het stuk wordt niet duidelijk gemaakt wat het probleem is en wat er gedaan gaat worden om een sterk Utrechts bestuur te krijgen. Spreker meent dat er dingen worden gezegd die niet kloppen en citeert: Uit literatuuronderzoek en gesprekken met gemeenten en waterschappen blijkt dat één van de belangrijkste voorwaarden om te komen tot een goede samenwerking het opbouwen van een persoonlijke relatie is. Spreker meent dat de gedeputeerde dit punt heeft weggehaald bij haar collega's in de provincie Limburg waar is gebleken hoe persoonlijke relaties leidden tot goed bestuur. Spreker meent dat zeker in een regionaal bestuur de afspraken over wie waar over gaat duidelijk moeten zijn. Dit punt is vaak juist waar het misgaat in de samenwerking tussen de verschillende bestuurslagen.
De heer Van Oort meent dat persoonlijke relaties wel erg belangrijk zijn in samenwerking. Er wordt nu vergaderd via MS Teams en spreker vindt het een groot gemis dat de leden elkaar niet persoonlijk zien. Spreker vraagt of de heer Dinklo niet denkt dat als je elkaar persoonlijk kent je elkaar veel vaker zult vinden.
De heer Dinklo geeft aan een wat prikkelende stelling te hebben neergelegd. Een persoonlijke relatie is belangrijk in het samenwerken. In het stuk wordt bijna gesteld dat dat het belangrijkste is en dat gaat spreker te ver. Duidelijkheid over wie waar voor

verantwoordelijk voor is, is volgens spreker het belangrijkste. Het gaat vaak mis bij overlappende mandaten waardoor er uiteindelijk geen beslissingen worden genomen.
Mevrouw Boelhouwer ondersteunt de woorden van de heer Van Oort en begrijpt de reactie van de heer Dinklo. Bij de stukken bij de Nota verbonden Partijen zijn onderzoeken gevoegd die de moeite waard zijn om te lezen. Naast persoonlijke relaties is ook vertrouwen belangrijk in samenwerking. Daarom is het met wisselende samenstellingen van raden en Staten zo belangrijk om dit te onderhouden. Dat is de reden waarom er veel aandacht aan besteed moet worden en hier over gesproken moet worden. Het is moeilijk om te zeggen wanneer het geslaagd is. Het is inderdaad een proces waar middel en doel enigszins door elkaar kunnen lopen maar is het is belangrijk om hier over te spreken met elkaar.
De heer Dinklo geeft aan dat ook niet te ontkennen. Het is belangrijk om samen te werken maar het programma is niet meer dan het opschrijven van open deuren. Juist bij dit soort lastig te vatten materie is het van belang dat helder is wat het probleem is, wat er gedaan gaat worden en wanneer het geslaagd is.
Mevrouw Lejeune geeft aan dat de heer Dinklo verwijst naar de situatie in Limburg. Wat daar gebeurd is keurt iedereen af. De heer Dinklo denkt bij een persoonlijke relatie kennelijk aan een ongepaste persoonlijke relatie of aan niet integer gedrag. Spreker meent dat een persoonlijke relatie met iemand hebben iets anders is dat niet integer gedrag.
De heer Dinklo meent dat er af en toe te veel belang wordt gehecht aan persoonlijke relaties. Er wordt gewerkt in een zakelijke relatie en spreekt meent dat de overheid veel zakelijker mag zijn.
De heer De Droog geeft aan dat de heer Dinklo heeft gezegd het probleem te missen. Spreker heeft een aantal suggesties gedaan over wat er nodig is om verder te komen, zoals de samenhang met de doelenboom en een overzicht van de samenwerkingsverbanden. Gevraagd wordt of dit voor de heer Dinklo ook zou helpen als dit soort uitwerkingen in het proces het gevolg zijn van het besluit of dat de heer Dinklo het nodig acht om dit vooraf te doen en dan pas een besluit te nemen.
De heer Dinklo antwoordt dat het stuk te ver af van hem af staat om deze discussie te voeren. Spreker ziet het niet als zijn rol als Statenlid om het stuk op te stellen en meent dat het stuk nog niet rijp is voor besluitvorming. Spreker verwijst naar de programmalijn Rollen en houding en gemeenschappelijke afspraken waarbij de interventies staat dat er reflectieve sessies met bestuurders, met ambtenaren en met volksvertegenwoordigers worden gehouden. Spreker meent dat dat veel gepraat zonder doel is.

De voorzitter deelt mee dat de Lijst Bittich geen woordvoering heeft bij dit onderwerp.

Mevrouw Lejeune meent dat het goed is om met deze materie bezig te zijn en het stuk is prima en duidelijk. De fractie ziet echter geen schokkende innovaties. In die zin is het stuk niet heel spannend en het is ook niet zo concreet als je zou willen. Spreker ziet het stuk als een soort handleiding waar de provincie goed mee overweg kan. Spreker vraagt of er voorbeelden zijn van botsende beelden en cultuurverschillen waar in het stuk over gesproken wordt.
In het coalitieprogramma wordt gesteld dat de bestuurskracht van de Utrechtse gemeenten in 2023 versterkt is en spreker vraagt hoe het daar mee staat.

De heer De Droog vraagt waarom de Staten een handleiding zouden bespreken. Er wordt een besluit genomen en daar moet je iets mee doen. Er zou verwacht mogen worden dat het Statenvoorstel ergens toe gaat leiden en die lijnen zitten ook wel in het stuk. Spreker vindt het woord handleiding wat te kort door de bocht.
Mevrouw Lejeune meent dat je een handleiding ook zou kunnen vaststellen. Spreker ziet het stuk wel een beetje als handleiding omdat de doelstellingen in het stuk ook niet heel vernieuwend zijn. Het stukje heeft een zeker open-deur-gehalte maar spreker meent dat het goed is om hier met elkaar over te spreken en om afspraken vast te leggen.
Spreker heeft begrip voor de geuite kritiek maar gaat er niet in mee. De SGP wil het stuk niet vaststellen omdat het te vaag zou zijn maar spreker wenst het stuk wel vast te stellen en verder te gaan met de discussie en de verdieping.
De heer Westerlaken stelt dat het voor de eerste keer in de provincie Utrecht is dat er een procesvoorstel wordt gedaan over hoe bestuurlijke samenwerking vorm gegeven gaat worden zonder dat er een probleem aan ten grondslag ligt en dat er gezamenlijk gekeken wordt hoe de bestuurskracht verbeterd kan worden en meent dat dat juist wel vernieuwend is.
Mevrouw Lejeune geeft aan haar betoog te zijn begonnen met de opmerking dat ze het een duidelijk en goed stuk vindt, dat het goed is dat de provincie hier mee bezig is en dat er afspraken worden vastgelegd. De genoemde doelen en uitgangspunten vindt spreker niet heel innovatief.
De heer De Droog merkt op dat bij de reactie van de heer Westerlaken de vraag naar boven komt wat nou een probleem is. De heer Westerlaken duidt een probleem als een noodzaak om hard in te grijpen. Er moet een grondslag of een reden zijn waarom je met een bepaald voorstel komt. Spreker meent dat dit beschouwd kan worden als de probleemdefinitie een voorstel en vraagt of de heer Westerlaken het woord probleem ook zo kan duiden.
De heer Westerlaken geeft aan daar in mee te kunnen gaan. Spreker bedoelde te zeggen dat samenwerking niet pas moet beginnen als er een probleem is. Spreker vindt het voorstel zo goed omdat het niet probleemgestuurd is.
De heer Dinklo geeft aan niet te kunnen vinden welke afspraken worden gemaakt. Spreker meent dat er bijeenkomsten georganiseerd worden.
Mevrouw Lejeune meent dat je de afspraak kunt maken om een bijeenkomst te organiseren en stelt dat ze meer afspraken in het stuk heeft gelezen. Spreker is het met de heer Westerlaken eens dat het goed is om niet te wachten tot ergens een probleem ontstaat omdat uitgangspunten niet goed zijn vastgelegd.
De heer Van den Dikkenberg geeft aan enige sympathie voor zijn bezwaren te horen bij mevrouw Lejeune. Spreker begrijpt dat mevrouw Lejeune het stuk wil vaststellen en dan verder wil gaan maar kijkt ook naar de rol als kaderstellend orgaan. Spreker hoort mevrouw Lejeune ook zoeken naar wat precies de handelingskaders zijn en twijfel over de uitkomst. Gevraagd wordt of mevrouw Lejeune het eens is met de SGP dat het beter is om de exercitie nog iets beter te doordenken met betrekking tot de kaders waar binnen de provincie de breedte van het vraagstuk beter kan adresseren. Zo kunnen de kaders helderder geschetst worden en de gedeputeerde zal daar dan in de regionale samenwerking ook veel meer aan hebben.

Mevrouw Lejeune antwoordt wel duidelijke kaders te zien. Spreker deelt dat een verdiepingsslag gemaakt kan worden maar dat houdt voor haar niet in dat het uitgesteld moet worden. Spreker pleit er voor om het stuk vast te stellen en de discussie te voeren over waar er verdiept en geconcretiseerd moet worden. Door er mee aan de slag te gaan ontdek je vaak ook waar het beter kan.
De heer Van Oort vraagt of mevrouw Lejeune het met de ChristenUnie eens is dat als er teveel kaders worden gesteld over de wijze van samenwerking, de bewegingsvrijheid wordt weggehaald bij alle professionals die bij de overheden werken. Bewegingsvrijheid is ook noodzakelijk in relaties meent spreker.
Mevrouw Lejeune antwoordt het daar mee eens te zijn, er moet geen dichtgetimmerd verhaal vastgesteld worden.
Spreker heeft gelezen dat het programma niet over herindeling gaat en vraagt waarom deze scheiding is aangebracht. Spreker meent dat herindeling de ultieme vorm van samenwerking is. Er wordt nu een grens getrokken en de Staten mogen er kennelijk niet eens over spreken. Opschaling wordt gezien als een uiterste versterking van bestuur en gevraagd wordt waarom dit wordt ontweken en niet wordt benoemd.
Spreker vraagt of er nog geen digitaal overzicht van samenwerkingsverbanden was en of meer kennis delen niet een doorlopend doel is.
De heer Westerlaken vraagt of het niet zo is dat de provincie bij herindeling volgens de recente regelgeving aan het einde van het proces staat en dat het vanuit gemeenten zelf moet komen of ze willen samenvoegen. Het is dan goed dat bestuurlijke samenwerking op deze wijze vorm wordt gegeven omdat herindeling niet de uitkomst moet zijn van bestuurlijke samenwerking.
Mevrouw Lejeune beaamt dat maar meent dat voor kleine gemeenten die aan de rand van de afgrond staan het moment misschien wel is gekomen om hier als provincie anders naar te kijken. Het gaat spreker er niet om dat de provincie zich bezig moet houden met herindeling maar dat in het stuk wordt gesteld dat er niets over gezegd mag worden. Herindeling is ook een vorm van samenwerking en de provincie zou kunnen benoemen wat haar visie is op herindeling.
Spreker vraagt tot slot wat er met dit voorstel in de praktijk nu echt gaat veranderen en verbeteren.

De voorzitter deelt mee dat de PvdD heeft aangegeven geen woordvoering op dit onderwerp te hebben.

De heer Dercksen geeft aan zich bij zijn wekelijkse bezoek aan dit parallelle universum wel te vermaken en vraagt zich af wat een buitenstaander van deze vergadering zou moeten denken. Er is een coalitieakkoord en een motie en dus moest er een stuk komen. Het stuk dat voorligt heeft kop noch staart en spreker sluit aan bij de opmerkingen van de heren Dinklo en Van den Dikkenberg. Het stuk gaat over de relatie met andere overheden en spreker vraagt wat het probleem was, of er slecht was gecoördineerd, waar dat toe heeft geleid en welke problemen er zijn. Er ligt gaan analyse aan het voorstel ten grondslag. Spreker stelt vast dat voor 148.000 euro met gepraat iets opgelost gaat worden maar wat dat is, is niet duidelijk omdat de doelstellingen een grote mistbank zijn en niet SMART zijn

geformuleerd. Spreker geeft aan niet te weten wat hij met het stuk aan moet en meent dat het een verspilling van geld en tijd is.

De voorzitter stelt vast dat hiermee de inbreng in de eerste termijn van de fracties tot een eind is gekomen en geeft het woord aan de gedeputeerde.

Gedeputeerde Bruins Slot licht toe dat er gevraagd is wat er nu nieuw is aan het stuk en wat het het anders maakt dan voorgaande jaren. Er wordt altijd al samengewerkt en dat gaat soms goed en soms niet. Dat hoort erbij en daar hoor je als overheden met elkaar mee om te gaan. Wat anders is in de benadering die nu is gekozen is dat de provincie zelf met de gemeenten en waterschappen in gesprek is gegaan over het programma en wat zij zien als knelpunten en waar zij zien dat de partijen er werk van kunnen maken om de samenwerking beter te maken en om problemen in een vroegtijdig stadium met elkaar te bespreken. Zo wordt er een gemis met betrekking tot het ontsluiten van kennis ervaren. Een ander voorbeeld is dat in de samenwerking rondom dijken er eerst echt samengewerkt wordt maar dat de provincie in een verdere fase in een bevoegd gezag-rol terecht komt waarbij je andere eisen hebt en juridische randvoorwaarden waar je aan moet voldoen. Het is van belang te weten van dergelijke schakelingen in samenwerkingsprocessen en om hier oog voor te hebben. Daarnaast komt het voor dat mensen elkaar soms slecht weten te vinden en daar is het accounthouderschap nu voor naar voren gebracht.
De heer Van den Dikkenberg vraagt waar in het stuk de resultaten zijn van de gesprekken met de gemeenten en de waterschappen en wat hun behoeften zijn. Er staat alleen een zin in het stuk waarin staat dat er is gesproken en dat daar bepaalde programmalijnen uit naar voren zijn gekomen. Spreker vraagt of deze programmalijnen de beantwoording zijn op de behoeften vanuit het maatschappelijke middenveld.
Gedeputeerde Bruins Slot geeft aan dat dat is waarvan de waterschappen en gemeenten hebben aangegeven dat ze iets praktisch willen hebben. Daar kwam bijvoorbeeld uit dat de partijen vaker met elkaar in gesprek moeten over rollen en verantwoordelijkheden, het beter beschikbaar maken van kennis, het verbeteren van de toegankelijk van de provincie door middel van het accounthouderschap.
De gedeputeerde beaamt dat er geen overzicht is van de samenwerkingsverbanden en daar precies aan is gekoppeld. Er is met bestuurders, de gemeentesecretaris en ambtenaren gesproken om van onderaf op te halen om met elkaar iets te maken dat in de praktijk in een behoefte voorziet. Het is dan ook van belang om van te voren te kijken waar je staat met de samenwerking, hoe partners dat beoordelen, wat goed en wat slechte punten zijn en of mensen de kennis weten te vinden. Er zal daarom een nulmeting worden gedaan zodat duidelijk is vanaf welk punt gestart wordt en dit zal geëvalueerd worden aan het eind van het programma om te zien welke resultaten geboekt zijn.
De heer Eggermont bracht het punt van de democratische legitimatie naar voren. De gemeenten brachten dit punt tijdens het gesprek ook naar voren. De gemeenten hebben aangegeven dat het juist gaat om de gevallen waar er verschillen zijn en dat daar over gesproken moet worden. De gemeenten hebben tijdens diverse gesprekken aangegeven dat zij in de basis verantwoordelijk zijn voor hun eigen democratische legitimatie zoals de Staten dat zijn voor de provincie. Dit kan botsen en daar moeten de partijen het met elkaar over

hebben. Dit programma is een instrument om dat aan de voorkant te doen en niet op het moment dat je in een botsende situatie zit. De gemeenten hebben aangegeven dat er in het programma opgeschreven moet worden dat iedereen over zijn eigen democratische legitimatie gaat.
De heer Dinklo geeft aan de nulmeting niet in het stuk te kunnen vinden.
Gedeputeerde Bruins Slot licht toe dat dit staat op pagina 15 bij paragraaf 5.1.

De heer Eggermont geeft aan te hopen dat de botsingen aangegrepen worden als signaal dat het niet goed is gegaan en niet als signaal om de zaak verder onder druk te zetten om er iets door heen te rammen.
Gedeputeerde Bruins Slot herkent dat. Democratische legitimiteit is dat je met elkaar het debat aangaat en dat je soms van mening verschilt. Schuren gebeurt vaak in samenwerkingen en het is belangrijk om het er van te voren met elkaar over te hebben hoe je daar mee om gaat omdat je dingen uiteindelijk voor dezelfde inwoners van de provincie doet. Een inwoner heeft er niets aan als overheden lijnrecht tegenover elkaar staan of niet tot een goede oplossing komen. De programmalijnen uit dit plan moeten bijdragen aan het gegeven dat explicieter boven water komt waar de verschillen liggen.
De heer Westerlaken gaf terecht aan dat dit een ongoing proces is. De samenloop met het Programma Verbonden Partijen is daar ook bij belangrijk evenals met het Programma Participatie. Het participatieprogramma van collega Schaddelee gaat over het betrekken van inwoners en burgerinitiatieven kunnen gebruikt worden als inhoudelijk voorbeeld om te kijken waar je elkaar wilt versterken. Er kan gekeken worden of er recht wordt gedaan aan burgerinitiatieven en of deze niet te veel in de kiem worden gesmoord. Dit zijn voorbeelden van vraagstukken die met elkaar besproken kunnen worden.
De heer De Droog vraagt of hij goed begrijpt dat als de Statenleden iets met de democratische legitimiteit iets willen, zij hierover bij de Nota Verbonden Partijen tot een procesafspraak zullen moeten komen over hoe daar in alle samenwerkingen de democratische legitimiteit voor PS wordt vormgegeven.
Gedeputeerde Bruins Slot licht toe dat dit in de Nota Verbonden Partijen meer uitgewerkt zal worden en de rol van PS en de gemeenteraden zal daar ook aan de orde komen.
De gedeputeerde geeft aan vooral van kleinere gemeenten te hebben teruggekregen dat zij veel moeite hebben om kennis te ontsluiten en de juiste kennis te vinden. Er zijn best veel taken gedecentraliseerd maar de kennistaak is dat niet wat het voor hen ingewikkelder maakt. De provincie wil in de komende periode de kennis die zij zelf heeft ontsluiten zoals kennis en dat uit de Staat van Utrecht, Geo-Point en andere bronnen. Er wordt ook gekeken waar kennis bij gemeenten zit zoals bij de stad Utrecht die een heel goede kennisafdeling heeft. Er wordt nu al samengewerkt met de stad Utrecht als het gaat om de Staat van Utrecht, een groot deel van de informatie komt uit de stad Utrecht. Binnen het team Informatievoorziening en Automatisering wordt gewerkt aan een overzicht van de bestaande kennis en er wordt verder aangesloten op data binnen de provinciale organisatie. Deze kennis zal ook ontsloten worden voor de gemeenten en de waterschappen.
De heer De Droog geeft aan dat hij het fijn zou vinden om in het stuk terug te zien dat ook kleinere gemeenten en de waterschappen ook over kennis beschikken zodat er in samenwerking deze kennispool ontsloten kan worden.

De voorzitter deelt mee dat ze de gedeputeerde instemmend ziet knikken.

Mevrouw Boelhouwer stelt dat de gedeputeerde heeft aangegeven dat er in kleinere kennis veel kennis niet is en vraagt of daar ook kennis mee wordt bedoeld die niet meer bij de provincie zit zoals kennis van de jeugdzorg en de decentralisatie daarvan.
Gedeputeerde Bruins Slot geeft aan informatie over duurzaamheid en bijvoorbeeld de brede welvaart te bedoelen.
De gedeputeerde is het met de heer De Droog eens dat er een koppeling gemaakt moet worden tussen de samenwerkingsverbanden en waar ze toe dienen en de link met de doelen van de provincie. Dit zal in de uitwerking van het programma terugkomen.
Met persoonlijke relaties worden niet de verkeerde persoonlijke relaties bedoeld. Het is echter wel belangrijk dat je elkaar kent en dat je weet met wie je samenwerkt. Daar schort het soms aan. Mevrouw Boelhouwer heeft terecht verwezen naar de rapporten hierover die onderbouwen dat weten met wie je samenwerkt van belang is om goed te kunnen samenwerken. Dit is ook een punt wat in de gesprekken met de waterschappen en gemeenten naar voren kwam. Op medewerkersniveau kan dit verbeterd worden.
richting mevrouw Lejeune merkt de gedeputeerde op dat bestuurskracht uit veel aspecten bestaat. Hierbij valt te denken aan samenwerking, de financiële situatie van gemeenten en het takenpakket van de gemeente. Dit samenwerkingsprogramma kan gezien worden als een van de aspecten van bestuurskracht.
Met betrekking tot herindeling was de vraag van gemeenten steeds of dit programma een soort opmaat van de provincie zou zijn om aan herindeling te gaan werken. De gedeputeerde heeft daarop geantwoord dat dat het geval niet is maar dat het gaat om effectievere samenwerking en het eerder oppakken van verschillen. De gedeputeerde heeft daarom bedacht om op te schrijven dat het niet zozeer om herindeling gaat. In het coalitieakkoord staat dat de provincie niet zelf van bovenaf herindeling initieert. Als gemeenten ondersteuning vragen op het gebied van herindelingsprocessen dan zal de provincie dat natuurlijk wel faciliteren.

De heer Dinklo vraagt of de gedeputeerde wil ingaan op waarom er geen doelen zijn opgenomen en zijn andere vragen.
Gedeputeerde Bruins Slot stelt dat steeds meer maatschappelijke opgaven in de provincie vragen om regionale samenwerking. Hierbij valt te denken aan ruimtelijke ordening, de stikstofopgave, het versterken van groen en de RES-sen. Om tot goede resultaten te komen moet je goed met de gemeenten en de waterschappen samenwerken. Daar is dit programma ook op gericht. Er is wel gekozen voor een concreet en praktisch programma en om vooral op punten waar gemeenten en waterschappen leemtes zien aan de slag te gaan. Dit gaat bijvoorbeeld over de gereedschapskist rondom de financiële scan en de verdere ondersteuning, het ontsluiten van kennis en spreken met elkaar als een samenwerking botst en wat de partijen van elkaar kunnen leren. Daar hoort ook het accounthouderschap van de provincie dat het college wil oprichten zodat gemeenten sneller toegang krijgen tot medewerkers binnen de provincie bij. Omdat er steeds meer regionaal wordt samengewerkt om de opgaven te realiseren is het van belang om aan de voorkant meer aandacht aan de samenwerking te besteden.

Het is de bedoeling dat door beter samen te werken inwoners ook eerder worden bereikt en kunnen betere resultaten behaald worden. Daarnaast kan het interessant zijn om in een van de werksessies bewonersinitiatieven te gebruiken om te kijken hoe de partijen van elkaar kunnen leren.

Tweede termijn
De heer Eggermont meent dat de gedeputeerde en hij het eens zijn met betrekking tot de democratische legitimiteit. De vraag is of dat ook in het stuk op die manier naar voren komt. Daar twijfelt de fractie nog over en de fractie wil hier nog naar kijken. Als hier meer duidelijkheid over zou kunnen komen dan zou dat de fractie verheugen.

De heer Van den Dikkenberg geeft aan in de eerste termijn te hebben gevraagd om nog eens naar de stukken te kijken en om een en ander anders op te schrijven. Spreker heeft van de gedeputeerde begrepen dat er veel met de verschillende partijen is gesproken en dat daar programmalijnen uit naar voren zijn gekomen. De Staten hebben de opbrengsten van die gesprekken niet gezien en spreker zou deze graag voor de Statenvergadering willen ontvangen.
Spreker vraagt wat er met de nulmeting wordt gemeten en vindt het opmerkelijk dat er al een aanpak is opgesteld voordat deze nulmeting is uitgevoerd.
De gedeputeerde wordt gevraagd of zij bereid is om alsnog een keer samen naar het stuk te kijken omdat er veel ingrediënten in zitten die een goede soep kunnen maken maar spreker meent dat er nog wel een kookje over heen moet.

De voorzitter deelt mee dat VVD, CDA, 50PLUS en de ChristenUnie geen inbreng hebben voor de tweede termijn.

De heer De Droog geeft aan te worstelen hoe hij dit onderwerp richting de Statenvergadering wil zien. Met het besluit wordt een aantal programmalijnen en instrumenten vastgesteld. In de commissie zijn veel zaken besproken en spreker vond het prettig om te horen dat zaken nog verder uitgewerkt worden. Spreker vraagt zich wel af of dit opgenomen moet worden in een besluit of dat dat bijvoorbeeld met een oplegger of een motie of amendement kan. Spreker is op zoek hoe hij hier vorm aan kan geven.

Mevrouw Boelhouwer geeft aan te hebben gevraagd naar het belang van het onderhoud richting de gemeenteraadverkiezingen. Er zijn geregeld wisselingen in de bestuurslagen en spreker meent dat het goed is dat daar expliciet aandacht voor is.

De heer Dinklo vindt het lastig om te reageren omdat hij het stuk en de antwoorden van de gedeputeerde teleurstellend vindt. Spreker sluit aan bij de woorden van de heer Van den Dikkenberg. Een nulmeting dient te worden uitgevoerd voordat een stuk wordt gemaakt. Bij meer stukken is het zo dat JA21 de uitgangspunten volledig deelt maar dat de uitwerking vervolgens beneden de maat is. Het is de rol van de volksvertegenwoordigers om dat aan te geven. Voor dit stuk zijn nog een paar sessies nodig zodat de Staten het ook kunnen dragen. Het stuk is nu nog niet rijp om naar de Staten te gaan. JA21 steekt haar hand uit naar de

gedeputeerde en is bereid om in gezamenlijkheid dit tot een stuk te maken dat recht doet aan waar de inwoners en kiezers behoefte aan hebben.

Mevrouw Lejeune geeft aan geen behoefte te hebben aan een inbreng in de tweede termijn.

De heer Dercksen meent dat deze ochtend een surrealistisch gebeuren is. De heer De Droog vraagt om een inlegvel om meer duidelijkheid te krijgen en ook bij het vorige Statenvoorstel is aangegeven dat de indicatoren moesten worden gespecificeerd. In het fractievoorzittersoverleg is gesproken over de kwaliteit van Statenvoorstellen maar er zijn nu twee stukken besproken waarvan velen zich afvragen waar het over gaat. Dit zou tot enige reflectie bij het college moeten leiden. Er wordt nu gekomen met een nulmeting die een analyse achteraf is, als het Statenvoorstel al is goedgekeurd. Er wordt gesteld dat dit moet worden gedaan omdat mensen elkaar niet kunnen vinden. Spreker vraagt hoe men denkt dat mensen buiten de overheid elkaar kunnen vinden. Zij lossen dat gewoon op en gaan niet 148.000 euro uitgeven om elkaar te kunnen vinden. Spreker meent dat de overheid alleen met zichzelf bezig is terwijl de overheid er voor de burger is.
Mevrouw Boelhouwer geeft aan dat dit haar behoorlijk begint te irriteren. De heer Dercksen heeft vragen gesteld en antwoord gekregen. Dat de inhoud van het coalitieakkoord de heer Dercksen niet bevalt is bekend. Het college probeert echter duidelijk te maken dat het met alle partners in gesprek moet blijven en doet een goede poging om daar procesvoorstellen voor te doen. Het irriteert spreker dat de heer Dercksen zegt dat er zo veel geld aan uitgegeven wordt en vraagt hoe men denkt dat dat buiten de overheid gebeurt. Spreker heeft in haar leven verschillende voorbeelden gezien van hoeveel tonnen en miljoenen er worden uitgegeven aan relatietripjes en accounthouderschappen. Dit gebeurt dus op vele plekken voor veel meer tonnen.
De heer Dercksen merkt op dat dat dan in elk tonnen van henzelf zijn en dat het hier geld van een ander betreft. Het irriteert spreker dat mevrouw Boelhouwer geïrriteerd raakt van zijn bijdrage omdat nog steeds niet bekend is wat de probleemstelling is. Deze is er niet omdat er straks pas een nulmeting wordt gedaan en de gepresenteerde oplossing is een grote mistbank. Spreker vraagt wat de provincie hiermee nu precies wil bereiken. Er gaat met elkaar gepraat worden en kennis wordt ontsloten en als dat nodig is dan regel je dat gewoon.
Mevrouw Boelhouwer begrijpt dat de heer Dercksen kennelijk liever heeft dat er een hap snapbestuur is waar dit programma juist beoogt om hier structuur in aan te brengen.
De heer Dercksen stelt dat als mensen elkaar niet kunnen vinden, dat dat gewoon geregeld moet worden. Daar hoeft geen stuk van 15 pagina’s voor opgeschreven te worden.
De heer De Droog heeft de gedeputeerde horen vertellen dat er verschillende gremia zijn met hun eigen democratische legitimiteit en dat het stuk beoogt om daar bruggen in te kunnen slaan. Spreker meent dat het ook de heer Dercksen aan het hart zou moeten gaan om te proberen om waar botsingen kunnen ontstaan er wordt geprobeerd om de samenwerking met elkaar op te zoeken en dat er niet kris kras door elkaar heen wordt gewerkt. Spreker heeft uitgangspunten gehoord om de samenwerking juist te willen versterken.
De heer Dercksen meent dat het goed is om samen te werken met andere overheidslagen en

vraagt wat het probleem precies was omdat er straks pas met een nulmeting wordt gekomen.
De heer De Droog meent dat de heer Dercksen een vergelijkbare bocht maakt als eerder. De heer Dercksen maakt een probleem van iets wat spreker als probleemdefinitie zou willen hanteren. Wat gaat er nou vooraf aan deze samenwerking. Als er niet wordt samengewerkt gaat er van alles mis en dat is wat je probeert te overbruggen. Als er uit de nulmeting blijkt dat er specifieke zaken zijn waar aandacht voor moet zijn dan is het goed om dit mee te nemen in het programma.
De heer Dercksen meent dat het handiger zou zijn geweest om deze analyse eerst te maken en niet een voorstel in te dienen en praatsessies te organiseren terwijl de probleemstelling niet helder is.
Mevrouw Lejeune meent dat de partijen het er wel over eens waren dat het een goede zaak is om niet te wachten tot er een probleem komt om iets met elkaar vast te willen leggen. Spreker heeft daarnaast helemaal niet gehoord dat iedereen dit een onzinnig voorstel vindt en geen idee heeft wat de provincie er mee moet. Spreker heeft een paar mensen gehoord die er negatief over doen en de overgrote meerderheid is positief over de strekking van het voorstel.

De heer Westerlaken constateert dat binnen de commissie een verschil van inzicht bestaat over hoe je samenwerkt op verschillende bestuurlijke niveaus. Spreker merkt dat er mensen zijn die dat alleen zien wanneer er problemen opgelost moeten worden en anderen zijn van mening dat je moet voorkomen dat er problemen ontstaan. Spreker meent dat deze verschillen zullen blijven en stelt voor om dit programma en de programmalijnen die er uit voort vloeien zo snel mogelijk in gang te zetten om te voorkomen dat er bij de provincie problemen ontstaan.
De heer Dercksen geeft aan niet te weten waar deze samenvatting van de heer Westerlaken vandaan komt en dat zijn opinie er in elk geval niet bij zat.
De heer Van den Dikkenberg vindt de framing van bepaalde standpunten door van de heer Westerlaken opvallend. Spreker meent dat het goed is om samen te werken en de fractie heeft lang gewacht op een visie van het college op samenwerking. De fractie zit niet te wachten op problemen maar wil wel leren van de punten die de partners aangeven en waar de provincie een rol in zou kunnen pakken om te komen tot een sterk Utrechts bestuur. Dat element ontbreekt nou precies in het stuk. Spreker vindt het te goedkoop om te zeggen dat er mensen zijn die alleen maar problemen willen en dat er mensen zijn die geen problemen willen en daarom samen willen werken.
De heer Dinklo sluit aan op de reactie van de heer Van den Dikkenberg. Spreker vindt de framing van de heer Westerlaken apart. JA21 heeft de hand uitgestoken naar het college en meent dat het voorstel nu niet voldoet.

Gedeputeerde Bruins Slot meent dat het wellicht goed is om aan het deel over de democratische legitimiteit nog een zin toe te voegen om het wat helderder te maken.
De gedeputeerde is het met mevrouw Boelhouwer eens dat de gemeenteraadsverkiezingen een moment is waarop raadsleden en wethouders van positie veranderen en dat op dat

soort momenten veel kennis verdwijnt en dat er geïnvesteerd moet worden om ervoor te zorgen dat je geen vertraging in de opgaven oploopt.
De gedeputeerde zal voor de behandeling in de Staten via een memo een samenvatting van de reacties en input geven van de waterschappen en de gemeenten.
Met betrekking tot de nulmeting merkt de gedeputeerde op dat er eerst van de Staten toestemming zal moeten komen om met dit traject door te gaan om deze te kunnen doen.
De nulmeting zal gericht zijn op de beoordeling van de samenwerkingspartners, de goede en slechte punten van de samenwerking en of de partners de kennis weten te vinden.
Het ontsluiten van kennis gaat over brengen en halen. De gedeputeerde is van mening dat bij het overzicht van de samenwerkingsverbanden duidelijk moet zijn wat het doel van het verband is en wat de samenhang is met de beleidsdoelen van de provincie.
De heer Dinklo heeft aangegeven het belang van samenwerking te zien maar de praktische richting die gekozen wordt niet te kunnen volgen. Het college heeft op dit punt een andere mening.

De heer Dinklo is verbaasd over de opmerking van de gedeputeerde dat er geen nulmeting gehouden kan worden voordat er toestemming voor het programma is gegeven. Spreker meent dat de doelstelling moet zijn dat het college eerst een nulmeting houdt en daarna aangeeft een programma te willen maken.

Gedeputeerde Bruins Slot licht toe dat de concrete uitwerking van de programma's plaatsvindt in projectplannen die verder uitgewerkt zullen worden als het college het mandaat van de Staten krijgt om hier verder mee aan de slag te gaan.

De heer Dercksen vraagt of uit de nulmeting zou kunnen komen dat het programma overbodig is.
Gedeputeerde Bruins Slot antwoordt dat de nulmeting een onafhankelijke meting moet zijn en dat daar van alles uit zou kunnen komen. De gemeenten, bestuurders en ambtenaren hebben echter wel aangegeven dat zij wel behoefte hebben om op deze punten met elkaar samen te werken. Alles is dus mogelijk maar de gedeputeerde verwacht niet dat de uitkomst zal zijn dat het programma overbodig is.

De voorzitter deelt mee dat hiermee een eind is gekomen aan de beraadslagingen over dit onderwerp en geeft aan dat is toegezegd dat er nog een samenvatting komt van de reacties van de partners voor de behandeling in de Staten.
De voorzitter stelt vast dat een klein debat voldoende is op 14 april.

2.3 SV Privacybeleid 2021-2025

De voorzitter licht toe dat dit onderwerp binnen deze vergadering waarschijnlijk niet kan worden afgerond maar wenst er wel al mee te beginnen.
De voorzitter geeft aan dat het wenselijk is om een privacybeleid voor PS te hebben en dat in dit Statenvoorstel wordt voorgesteld om het privacybeleid te volgen dat door GS is voorgesteld. Het voorstel wordt in twee termijnen besproken.

De heer De Brey stelt dat het over het privacybeleid van PS gaat en dat het daarom meer voor de hand liggend zou zijn als de commissaris van de Koning aanschuift.
Gedeputeerde Strijk licht toe dat het college met één mond praat en dat dit een voorstel van het college is. Het college legt bij PS neer dat PS zelf met een privacybeleid moet komen en doet daar een voorzet voor. Omdat de gedeputeerde binnen de organisatie verantwoordelijk is voor het privacybeleid is hij hier aangeschoven. Als PS dit met de commissaris wil bespreken dan zal de bespreking opnieuw gepland moeten worden.
De heer De Brey stelt voor om hier pragmatisch mee om te gaan en naar gedeputeerde Strijk te luisteren.

De heer Eggermont meent dat beslispunt 2 geschrapt kan worden. De Staten gaan niet besluiten om een informatiebijeenkomst te houden. De fractie kan ermee akkoord gaat dat PS niet een eigen privacybeleid heeft en dat het aansluit bij het privacybeleid van GS.
De fractie heeft in het verleden gezien dat er op sommige stukken geheimhouding wordt gelegd omdat er persoonsgegevens in staan. Spreker zou expliciet de afspraak willen maken dat er in dergelijke gevallen gezocht wordt naar een methode om de persgegevens weg te lakken zodat de stukken openbaar kunnen worden. Dit zodat de openbaarheid het belangrijkste is en privacy niet als een manier wordt gebruikt om een stuk als geheim te kunnen verklaren.

De heer Van den Dikkenberg geeft aan op dit punt geen bijdrage te hebben.

De voorzitter deelt mee dat 50PLUS niet meer aan deze vergadering deelneemt en dus ook geen bijdrage heeft op dit punt.

De heer De Brey geeft aan dat de vragen van de SP ook de vragen van de VVD waren. De fractie heeft in de stukken gelezen dat GS pas ergens in 2022 AVG0-compliant is en gevraagd wordt of dat betekent dat ook PS nog zeker een jaar moet wachten voordat de methodes van AVG ook voor PS compliant zijn.

Mevrouw De Haan geeft aan dat de fractie instemt met het voorstel om aan te sluiten bij het privacybeleid van GS en dat de vraag van de SP wordt ondersteund over de zo groot mogelijke openbaarheid van stukken.

De heer De Droog herbevestigd de vraag van de VVD over de AVG-compliancy.

Mevrouw Groen geeft aan dat GroenLinks wil aansluiten bij dit voorstel. De fractie vraagt zich ook af waarom er in het Statenvoorstel een keuze is om een informatiesessie in te plannen.
In het verbeterprogramma informatiebeveiliging kwam naar voren dat dit onderwerp in de lijn wordt geborgd. Gevraagd wordt of de uitvoering van wat er in het beleid staat ook opgenomen is in het verbeterprogramma en of de Staten daar over worden geïnformeerd.
De fractie vroeg zich af of meer openbaarheid van bijvoorbeeld het verwerkingenregister of een overzicht van camera's en sensoren in de openbare ruimte niet iets is waar de provincie

meer over na moet denken omdat er bij een actieve openbaarheid een inbreuk wordt gemaakt op de persoonlijke levenssfeer van mensen in de openbare ruimte. De gedeputeerde wordt om een reactie gevraagd.

De heer Potjer geeft aan dat de fractie privacy heel belangrijk vindt en dat de fractie enthousiast wordt van transparantie daar over en van dataminimalisatie. Het is dan ook geen gek idee om aan te sluiten bij het privacybeleid. Een informatiesessie is ook geen gek idee omdat het voor veel mensen nog best moeilijk is, al meent de fractie dat dit ook via een document zou kunnen.
De fractie mist een onderwerp met betrekking tot data en privacy. Dit betreft de spionage die plaatsvindt in Nederland vanuit China. Afgelopen week werd duidelijk dat een Chinees bedrijf onbeperkt toegang had tot alle klant- en facturatiegegevens van klanten van Telfort. Spreker is benieuwd hoe de gedeputeerde en de Statenleden en commissieleden kijken naar het samenwerken met Chinese bedrijven. Spreker vraagt of deze bedrijven niet uitgesloten moeten worden en of Chinese software- of hardwareleveranciers in de ICT-infrastructuur niet geweigerd zou moeten worden.
De heer De Droog stelt dat de heer Potjer een betoog houdt over informatiebeveiliging en meent dat dit gesprek gaat over het verbreden van het privcayreglement zodat het ook van toepassing is op PS. Dat is wat smaller dan informatiebeveiliging waar spreker overigens ook graag een debat over zou willen voeren.
De heer Potjer stelt dat er veel datalekken zijn en dat er bij allerlei bedrijven wordt ingebroken en dat hij benieuwd is hoe de anderen hier naar kijken en of de Staten hier ook iets mee willen.
De heer De Droog vraagt in hoeverre de vraag van de heer Potjer van toepassing is op het privacybeleid van PS.
De heer Potjer vraagt of hier niet iets over in het privacybeleid moet komen te staan. Als het doel is om de privacy te beschermen zou er iets over Chinese bedrijven gezegd kunnen worden.

De voorzitter deelt mee dat de Lijst Bittich geen inbreng heef top dit onderwerp.

Mevrouw Lejeune vindt het een goed idee om later nog eens over China te praten. Het gaat nu echter over andere dingen. De provincie is verplicht om op grond van de AVG maatregelen te treffen ter bescherming van de privacy. Ook zonder de AVG zou de fractie dat willen omdat privacy erg belangrijk is. In het stuk is te lezen dat de privacystandaard blijft groeien wat wil zeggen dat privacy steeds belangrijker gevonden wordt. Tegelijkertijd groeien de digitale technieken om in te breken ook en sprekervraagt hoe dit bijgehouden wordt. Spreker vraagt of het bijhouden van deze race voor een kleine speler als de provincie wel te doen is.
Met betrekking tot het adequaat vernietigen van persoonsgegevens wanneer de wettelijke bewaartermijn is verlopen vraagt spreker wie hier binnen de organisatie op toeziet. Er zijn veel medewerkers en privacyofficers kunnen niet alles zien. Bij het Ministerie van Justitie zijn computers met gegevens bij het grof vuil gezet en mensen met minder technische kennis denken gegevens te hebben verwijderd door het in het prullenbakje van hun computer te

plaatsen. Door dit soort onbenullige dingen kan het voorkomen dat vertrouwelijke informatie toch niet helemaal vernietigd wordt. Bij de Hof van Twente heeft de organisatie maandenlang platgelegen vanwege een aanval. Dit leek eerst een aanval van buiten te zijn maar nu blijkt het het wachtwoord: welkom2020 geweest te zijn. Spreker vraagt hoe dat bij de provincie zit.
De voorzitter geeft aan dat dit Statenvoorstel niet over informatieveiligheid maar over privacy gaat.
Mevrouw Lejeune meent dat het gaat om een dunne lijn. Als de provincie niet goed omgaat met het vernietigen van privacygegevens en als er geen sterke wachtwoorden worden gebruikt, privacygegevens niet goed kunnen worden beschermd.
Enige tijd geleden is er toegezegd dat de provincie een protocol voor cyberpesten zou ontwikkelen en spreker vraagt hoe het daar mee staat.

De voorzitter deelt mee dat de PvdD geen woordvoering heeft op dit onderwerp.

De heer Ubaghs geeft aan zich goed te kunnen voorstellen dat PS met betrekking tot het privacyreglement aansluiting zoekt bij de provincie.
De Staten controleren echter het college en spreker vraagt of het wettelijk is toegestaan dat de verplichte functionaris voor de bescherming van persoonsgegevens in beide gevallen dezelfde persoon is.
Het reglement is redelijk algemeen opgesteld. De stukken die de Staten krijgen zijn openbaar of er ligt geheimhouding op. Spreker vraagt of nader geduid kan worden wanneer een paragraaf of een onderwerp specifiek ook van toepassing is voor de Staten.

Gedeputeerde Strijk geeft aan begrip te hebben voor het punt van de heer Eggermont over besluitpunt 2 en stelt voor om dit er via een erratum uit te halen.
De VVD heeft gevraagd of er nu ook gewacht moet worden voor compliance voor PS. De gedeputeerde meent dat dat praktisch niet het geval is. Dit heeft te maken met het type informatie dat PS verwerkt dat naar verwachting meer beperkt zal blijven tot naam- en adresgegevens. Dit zal veel sneller in beeld gekregen worden dan de informatie die de bredere organisatie beheert. De gedeputeerde meent dat dit in de praktische uitwerking veel sneller gerealiseerd kan worden.
GroenLinks vroeg of dit onderdeel is van het verbeterprogramma. Dat is zeker het geval en de gedeputeerde vindt informatieveiligheid heel belangrijk en daar wordt dan ook elke drie maanden over gerapporteerd.
De gedeputeerde licht toe dat hij later, maar voor de Statenbehandeling, op de vraag over het verwerkingsregister zal moeten terugkomen.
De gedeputeerde deelt met de heer Potjer dat er een trend waarneembaar is die informatieveiligheid meer op de agenda zet. Of dit nu komt door incidenten waarbij de GGD informatie lekte met betrekking tot het testen of het geval bij BIJ12 of de ransomeware-aanval bij het Utrechts Archief, er is te zien dat het soms fout gaat en dat er soms doelbewuste aanvallen zijn. De provinciale organisatie is hier op ingericht. Zo is er een Ciso, een corporate information security officer en een Tiso, een technical information officer. Daarnaast is er verdere ondersteuning van het team en waar data beter beveiligd moet

worden is de provincie bezig met tweeweg-authenticatie bezig. Dat neemt niet weg dat hier blijvend aandacht voor is. De technieken gaan steeds verder en dat vraagt van de provincie ook hierin up to date te zijn. De gedeputeerde denkt dat het goed is om hier in bredere zin eens over door te praten. Naar aanleiding van de recentere incidenten zoals bij BIJ12 heeft het college gevraagd om voor alle gemeenschappelijke regelingen dit ook op bestuurlijk niveau goed aan te stippen. Met betrekking tot het privacybeleid betekent dit dat op het moment dat gegevens geregistreerd worden, de organisatie zo moet worden ingericht dat deze veilig en volgens de richtlijnen bewaard kunnen worden. Hoe dat praktisch wordt gedaan past niet binnen deze vergadering maar als PS hier over door wil praten dan is dat natuurlijk mogelijk.
Mevrouw Lejeune is ook wat meer ingegaan op de aspecten van informatieveiligheid die bij de provincie in de lijn zitten. Zo is er beleid met betrekking tot het regelmatig wijzigen van wachtwoorden en de kwaliteit van de gebruikte wachtwoorden. De Staten zijn vorig jaar ook zelf betrokken bij een test waarbij medewerkers van de organisatie werden gevraagd om vragen te beantwoorden. Dit is een handeling die iedereen moet doen. Ook PS moet zich realiseren dat als de Statenleden een stuk hebben met informatie over een inspreker en dit doormailen, het daarmee openbaar is gemaakt.
De gedeputeerde zal moeten terugkomen op de vraag over cyberpesten.
Mevrouw Lejeune vroeg ook wie er op toeziet dat de gegevens goed verwerkt worden, zoals bijvoorbeeld het vernietigen van databestanden die niet meer van praktisch nut zijn. Hier is de functionaris gegevensbescherming voor. Overheidsinstanties zijn verplicht om deze functionaris in dienst te hebben en dit is een onafhankelijke functionaris met een zelfstandige rapporteringslijn naar PS. Deze functionaris heeft de wettelijke taak om hierop toe te zien, naast de adviserende rol.
Een voorbeeld is dat een inspreker niet wil dat alle contactgegevens openbaar gedeeld worden. Met dat soort gegevens dient de provincie dan ook zeer zorgvuldig om te gaan. De gedeputeerde is het met de heer Eggermont eens en zegt toe dat als de enige reden zou zijn om een stuk geheim te verklaren omdat er adresgegevens in staan van een inspreker, deze gegevens dan zwart gelakt zullen worden waardoor het stuk weer openbaar wordt.
De heer Eggermont stelt dat dit altijd zou moeten gelden als het college artikel 10.1.d gebruikt vanwege bescherming van de persoonsgegevens. Als dat de reden is om een stuk geheim te verklaren zou er gekozen moeten worden voor het weglakken van de persoonsgegevens zodat het stuk openbaar kan worden.
Gedeputeerde Strijk licht toe dat als dat de enige reden zou zijn om een brief geheim te verklaren, dat niet gedaan zou moeten worden. Echter, als GS brieven naar PS zou sturen over de sollicitatie voor de functie van commissaris van de Koning en daarbij alle gegevens weglakt, zou PS niets aan die brieven hebben. Er zullen dus altijd situaties zijn waarin brieven onder geheimhouding worden verklaard. De gedeputeerde begrijpt de geest van het punt wat de heer Eggermont maakt en het college zal daar binnen handelen.

De voorzitter deelt mee dat de tweede termijn hiermee begonnen is en geeft het woord aan mevrouw Groen.

Mevrouw Groen vraagt of als PS aansluit bij het privacybeleid van GS, en wanneer dan de processen gelden voor inzagerechten en dergelijke, PS zich dan ook mag verlaten op de provinciale organisatiestructuur zoals die er staat en of het college PS zal ondersteunen om dit soort zaken af te doen.

De heer Potjer geeft aan dat bekend is dat de AIVD ook onderzoek doet naar Chinese software- en hardwareleveranciers en dat is de reden dat de fractie een motie over dit onderwerp overweegt.

De heer Ubags vraagt of het mogelijk is om in het reglement iets duidelijker aan te geven wanneer iets wel of niet van toepassing is voor PS.

Gedeputeerde Strijk geeft aan dat wanneer PS dit voorstel aangenomen wordt de griffie binnen de richtlijnen gaat werken. De griffie mag steunen op de organisatie van de provincie.
Richting de heer Potjer merkt de gedeputeerde op dat als er een erratum komt om de informatiesessie te schrappen, het vreemd is om per motie aan te nemen dat de commissie een bijeenkomst wil organiseren over de risico's van spionage. Hier hoeft niet per motie voor opgeroepen te worden. Als de commissie hier over wil praten dan is dat prima. De gedeputeerde geeft wel aan dat de commissie een overvolle agenda heeft.
De gedeputeerde dacht dat de heer Ubaghs vroeg om een aantal voorbeelden. Het is niet de intentie om de tekst te wijzigen. De gedeputeerde meent dat hoe het verwerkingsregister nu is benoemd voldoende goed is. Als PS daar een andere mening over heeft zal het zelf een privacybeleid moeten opstellen.
De heer Ubaghs geeft aan dat zijn vraag was of aangegeven kan worden wat wel en wat niet van toepassing is voor de Staten.
Gedeputeerde Strijk licht toe dat in het Statenvoorstel gemakkelijk een woord kan worden toegevoegd en vraagt of de heer Ubaghs in het reglement dat door GS en de organisaties is vastgesteld een woord wil wijzigen.
De heer Ubaghs geeft aan op dit moment niet zeker te weten of iets in het reglement voor de Staten van toepassing is of niet.
Gedeputeerde Strijk licht toe dat als de Staten dit reglement vaststellen dit inhoudt dat de Staten op dezelfde manier met het reglement met de gegevens omgaat als de organisatie dat doet. Dat betekent dat er geen onnodige gegevens worden bewaard, dat gegevens worden vernietigd als ze niet meer nodig zijn, dat PS ervoor zorgt dat de gegevens goed beschermd zijn en dat als een datalek optreedt dit wordt gemeld.

De voorzitter licht toe dat de heer Ubaghs vraagt of dit in het reglement zelf komt te staan of in het besluit.
Gedeputeerde Strijk meent dat het al in het Statenvoorstel staat. Als PS aansluit bij het privacybeleid dan sluiten de Staten zich aan bij alles wat daar in staat.

De voorzitter stelt vast dat dit onderwerp als hamerstuk zal worden afgehandeld waarbij de gedeputeerde nog wel komt met een erratum om besluitpunt 2 te schrappen. De gedeputeerde zal schriftelijk nog terugkomen op de vragen van mevrouw Groen.
Gedeputeerde Strijk geeft aan van de commissie te willen horen of er behoefte is om over informatieveiligheid en de risico's van spionage door te praten.
De voorzitter licht toe dat dit via de griffie gepeild zal worden.
De voorzitter dankt de leden voor hun inbreng en schorst de vergadering om 13.05 uur.